รหัสโครงการ SUT1-102-60-12-08

การพัฒนาประสิทธิภาพการเกิดปฏิกิริยาแลกเปลี่ยนไฮโดรเจนของวัสดุ คอมโพสิท 2LiBH₄-MgH₂ ที่อัดด้วยความดันโดยการเติมตัวเร่ง ปฏิกิริยา TiO₂ ที่ถูกตรึงบนคาร์บอนนาโนทิวป์ (Compaction of LiBH₄-MgH₂ doped with MWCNTs-TiO₂ for reversible hydrogen storage)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผลงานวิจัยเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว

รหัสโครงการ SUT1-102-60-12-08

การพัฒนาประสิทธิภาพการเกิดปฏิกิริยาแลกเปลี่ยนไฮโดรเจนของวัสดุ คอมโพสิท 2LiBH₄-MgH₂ ที่อัดด้วยความดันโดยการเติมตัวเร่ง ปฏิกิริยา TiO₂ ที่ถูกตรึงบนคาร์บอนนาโนทิวป์ (Compaction of LiBH₄-MgH₂ doped with MWCNTs-TiO₂ for reversible hydrogen storage)

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ รองศาสตราจารย์ ดร. ระพี อูทเคอ สาขาวิชาเคมี สานักวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

> **ผู้ร่วมวิจัย** นางสาวประภัสสร เพลิดสระน้อย

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ผลงานวิจัยเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว

ธันวาคม 2563

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (SUT1-102-60-12-08) สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (RSA5880002) โครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) (012/2557) และสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาภายใต้โครงการมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติของประเทศไทย สำหรับการ สนับสนุนทุนวิจัย และขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร. จตุพร วิทยาคุณ สำหรับการให้ความเห็น คำแนะนำ และร่วมอภิปรายในการเขียนงานวิจัยเรื่องนี้

บทคัดย่อภาษาไทย

้งานวิจัยนี้น้ำเสนอการปรับปรุงคุณสมบัติของวัสดุคอมโพสิท 2LiBH₄-MgH₂ ที่ถูกอัดเม็ดด้วยการเติม multiwall carbon nanotube (MWCNT) ที่ติด TiO2 บนผิว (TiO2-impregnated CNT) ด้วย ประสิทธิภาพในการเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาของ TiO₂ และความสามารถในการนำความร้อนของ MWCNT สามารถช่วยให้คุณสมบัติทางจลนพลศาสตร์ของวัสดุไฮไดร์และการถ่ายเทความร้อนในระหว่างการ ้เกิดปฏิกิริยาปลดปล่อย/กักเก็บไฮโดรเจนของตัวอย่างดีขึ้น โดยในการสังเคราะห์ TiO₂impregnated CNT ใช้วิธี Solution impregnation และไฮโดรเทอร์มอล (Hydrothermal) เพื่อให้ Ti-isoproproxide เปลี่ยนเป็น TiO₂ และก<mark>ระ</mark>จายตัวได้ดีบนพื้นที่ผิวของ MWCNT จากนั้นผสม TiO₂-impregnated CNT กับวัสดุคอมโพสิท<mark>ขอ</mark>ง 2LiBH₄-MgH₂ ในปริมาณ 5-15 wt. % และนำไป ้อัดให้อยู่ในรูปเม็ดทรงกระบอกขนาดเล็ก (เส้นผ่านศูนย์กลาง 8 มิลลิเมตร และความหนา 1.00 -1.22) ้มิลลิเมตร) ผลการศึกษาพบว่า ตัวอย่าง<mark>ท</mark>ี่เติม T<mark>iO</mark>2-impregnated CNT ในปริมาณ 15 wt. % มี ้ประสิทธิภาพดีที่สุด ไม่เพียงแต่มีอัตร<mark>ากา</mark>รปลดป<mark>ล่อย</mark>ไฮโดรเจนที่ดี ยังลดอุณหภูมิเริ่มต้นของการ ปลดปล่อยไฮโดรเจน (∆T = 25 °C) <mark>อีก</mark>ด้วย และใ<mark>นด้</mark>านความจุไฮโดรเจนทั้งโดยน้ำหนักและโดย ้ปริมาตรของตัวอย่างวัสดุคอมโ<mark>พสิ</mark>ท 2LiBH₄-MgH₂ แบบอัดเม็ดที่เติม TiO₂-impregnated CNT ปริมาณ 15 wt. % ยังเพิ่มขึ้นเป็น 6.8 wt. % และ 68 gH2/L ตามลำดับ (มากกว่าตัวอย่างที่ไม่เติม ประมาณสองเท่า) นอกจากนี้การเพิ่มปริมาณของ TiO2-impregnated CNT ยังเป็นการเพิ่มความ หนาแน่นปรากฏให้แก่ตัวอย่าง (เพิ่มถึง ~1.0 g/cm³ เมื่อเติม TiO2-impregnated CNT ปริมาณ 15 wt. %) โดยความหนาแ<mark>น่นที่ม</mark>ากขึ้นหมายถึงประสิทธิภาพการบรรจุด้วยวิธีอัดเม็ดที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้ ้ความจุไฮโดรเจนโดยปริม<mark>าตรของตัวอย่างเพิ่มมากขึ้นด้วย ในกรณ</mark>ีของสมบัติด้านความเสถียรเชิงกล ้ในระหว่างการเกิดกิริยาแลกเป<mark>ลี่ยนไฮโดรเจนของตัวอย่าง พบ</mark>ว่าวัสดุคอมโพสิทของ 2LiBH₄-MgH₂ ที่ เติม TiO₂-impregnated CNT ปริมาณ 10 wt. % ขึ้นไป สามารถคงรูปร่างป็นเม็ดได้หลังจากผ่าน การปลดปล่อยและกักเก็บไฮโดรเจน และแม้ว่าภายหลังปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจน ความพรุนของ ้ตัวอย่างเพิ่มขึ้น (เพิ่มมากถึง 30%) และอาจส่งผลให้คุณสมบัติในการนำความร้อนของตัวอย่างลดลง แต่ตัวอย่าง 2LiBH4-MgH2 ที่เติม TiO2-impregnated CNT ปริมาณ 15 wt. % ก็ยังคงให้ ประสิทธิภาพในการปลดปล่อยไฮโดรเจนที่ค่อนข้างคงที่ ซึ่งอาจเนื่องมาจากคุณสมบัติการนำความ ร้อนของ MWCNTs ที่เติมลงไป

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

According to catalytic effects of TiO₂ on kinetic properties of hydrides and thermal conductivity of multiwall carbon nanotubes (MWCNTs) favoring heat transfer during de/ rehydrogenation, improvement of dehydrogenation kinetics of compacted 2LiBH₄- MgH_2 by doping with MWCNTs decorated with TiO₂ (TiO₂-impregnated CNT) is proposed. Via solution impregnation of Ti-isopropoxide on MWCNTs and hydrothermal reaction to produce TiO_2 , high surface area and good dispersion of TiO_2 on MWCNTs surface area obtained. Composite of 2LiBH₄-MgH₂ is doped with 5-15 wt. % TiO₂-impregnated CNT and compacted into the pellet shape (diameter and thickness of 8 and 1.00-1.22 mm, respectively). By doping with 15 wt. % TiO₂-impregnated CNT, not only fast dehydrogenation kinetics is obtained, but also reduction of onset dehydrogenation temperature ($\Delta T = 25$ °C). Besides, gravimetric and volumetric hydrogen storage capacities of compacted 2LiBH_4 -MgH₂ increase to 6.8 wt. % and 68 gH₂/L, respectively, by doping with 15 wt. % TiO_2 -impregnated CNT (~twice as high as undoped sample). The more the TiO₂-impregnated CNT contents, the higher the apparent density (up to ~1.0 g/cm³ by doping with 15 wt. % TiO_2 -impregnated CNT). The latter implies good compaction, resulting in the development of volumetric hydrogen capacity. In the case of mechanical stability during cycling, compacted 2LiBH₄-MgH₂ doped with at least 10 wt. % TiO₂-impregnated CNT maintains the pellet shape after rehydrogenation. Although increase of porosity (up to 30%), leading to the reduction of thermal conductivity, is detected after rehydrogenation of compacted 2LiBH₄-MgH₂ doped with 15 wt. % TiO₂-impregnated CNT, comparable kinetics during cycling is obtained. This benefit can be achieved from thermal conductivity of MWCNTs.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ဈ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	የ
สารบัญ	٩
สารบัญภาพ	ຈ
สารบัญตาราง	ຉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา <mark>ก</mark> ารวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากก <mark>ารวิ</mark> จัย	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	8
การทบทวนวรรณกรรม	8
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	11
3.1 การเตรียมตัวอย่าง (Sample preparation)	11
3.1.1 การสังเคราะห์ TiO ₂ -impregnated CNT ด้วยวิธีไฮโดรเทอร์มอล	11
3.1.2 การเตรียม <mark>วัสดุคอมโพสิทของ 2LiBH₄-MgH₂</mark> ที่เติม TiO₂-impregnated C	NT
แบบอัดเม็ด	11
3.2 การวิเคราะห์คุณสมบัติของตัวอย่าง (Characterization) 12	
3.2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีด้วยเทคนิค Powder X-ray	
Diffraction	12
3.2.2 การวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีด้วยเทคนิค Fourier transform infrared	
spectroscopy (FTIR)	13
3.2.3 การวิเคราะห์ด้วยเทคนิค Scanning electron microscopy (SEM)	
และ Energy dispersive X-ray spectroscopy (EDS)	13
3.2.4 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงสมบัติทางความร้อนร่วมกับการเปลี่ยนแปลง	
น้ำหนักของตัวอย่างด้วยเทคนิค Thermogravimetric analysis (TGA) และ	
Mass spectroscopy (MS)	13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.5 การวิเคราะห์คุณสมบัติด้านจลนพลศาสตร์ของการปลดปล่อยและ	
การกักเก็บไฮโดรเจน	13
3.2.6 การคำนวณความหนาแน่นของตัวอย่าง	14
บทที่ 4 ผลการทดลองและอภิปรายผลการทดลอง	15
ผลการทดลองและอภิปรายผลการท <mark>ดล</mark> อง	15
บทที่ 5 บทสรุป	28
สรุปผลการทดลอง	28
บรรณานุกรม	29
ภาคผนวก ก.	34
ประวัติผู้วิจัย	44
¹⁰ กยาลัยเทคโนโลยีส์ ⁵	

สารบัญภาพ

รูปที่	¥	เน้า	
1.	แผนภาพ (ก) และภาพถ่าย (ข) ของชุดเครื่องมือวัดปริมาณและประสิทธิภาพในการเกิด		
	ปฏิกิริยาปลดปล่อยและเก็บกักก๊าซไฮโดรเจน (Sievert type apparatus) ณ ห้องปฏิบัติ		
	การเคมี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	4	
2.	้ตัวอย่างผงของแข็งไฮไดร์ที่ถูกกดอัดก่อ <mark>นบ</mark> รรจุในถัง (ก) และถังบรรจุของแข็งไฮดร์สำหรับกั	ึก	
	เก็บไฮโดรเจน (ข และ ค)	5	
3.	สเปกตรา PXD ของ pristine TiO ₂ <mark>และ TiO</mark> 2-impregnated CNT	15	
4.	ภาพถ่าย SEM ของ MWCNTs (A) <mark>แ</mark> ละ TiO ₂ -impregnated CNT (B) แผนภาพแสดง		
	ตำแหน่งของธาตุองค์ประกอบที่เป็นไทเทเนียม (C) และ ออกซิเจน (D) และผลการวิเคราะห่	ĺ	
	ปริมาณธาตุองค์ประกอบ (E) ข <mark>องตั</mark> วอย่าง Ti <mark>O₂-i</mark> mpregnated CNT.	16	
5.	สเปกตรา PXD ของตัวอย่า <mark>ง 2</mark> Li-Mg-5% (a), 2L <mark>i-M</mark> g-10% (b), และ 2Li-Mg-15% (c)		
	หลังอัดเม็ด	18	
6.	ผลการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค TG-MS ในระหว่างปฏิกิริยาปลดปล่อยไฮโดรเจนของตัวอย่าง		
	โดยในกรอบสีแดง (B) คือ อุณหภูมิที่เริ่มเกิดการสลายตัวทางความร้อนของ LiBH4 ในช่วง		
	อุณหภูมิ 400-42 <mark>5°C</mark>	20	
7.	 ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติด้านจลนพลศาสตร์ในการปลดปล่อยไฮโดรเจนของแต่ละตัวอย่า 		
	(A) และปริมาณความจุไ <mark>ฮโดรเจนโดยปริมาตรของตัว</mark> อย่างที่ได้จากการคำนวณ (B)	22	
8.	ภาพถ่าย (A) และค่าความหนาแน่นปรากฏ (Apparent density) (B) ของตัวอย่างหลังอัดเป็น		
	เม็ดและหลังจากการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจน	24	
9.	ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติด้านจลนพลศาสตร์ในการปลดปล่อยไฮโดรเจนแบบเป็นวัฏจักรของ		
	ตัวอย่าง 2Li-Mg-15%	25	
10.	0. สเปกตรา PXD ของตัวอย่าง2Li-Mg-15% หลังการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจนในรอบที่ 4		
	และหลังการทำปฏิกิริยาปลดปล่อยไฮโดรเจนในรอบที่ 5 (A) และสเปกตรา FTIR (B) ของ		
	ตัวอย่าง 2Li-Mg (a), ตัวอย่าง 2Li-Mg-15% (b), และตัวอย่าง2Li-Mg-15% หลังการทำ		
	ปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจนในรอบที่ 4 (c)	27	

สารบัญตาราง

ตารางที	หน้า	
1.	ระบบเก็บกักก๊าซไฮโดรเจนประเภทต่างๆ	2

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

เนื่องจากน้ำมันดิบซึ่งเป็นแหล่งพลังงานหลักของประเทศ ทั้งทางด้านคมนาคม อุตสาหกรรม และอื่นๆ มีราคาสูงขึ้นและเป็นทรัพยากรที่มีความจำกัดในด้านแหล่งกำเนิด ภาครัฐบาล และเอกชนต่างตระหนักดีว่าพลังงานเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระยะยาว ดังนั้นจึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องหาพลังงานทดแทน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ กว่า ทศวรรษที่นักวิทยาศาสตร์และนักวิจัยในเมืองไทยทั้งจากสถาบันวิจัยต่างๆ และมหาวิทยาลัยพยายาม ที่จะศึกษาค้นคว้า เพื่อที่จะหาพลังงานทางเลือกอื่น ได้แก่ พลังงานจาก ลม ดวงอาทิตย์ กระแสน้ำ และ พลังงานจากมวลชีวภาพ แต่อย่างไรก็ตามพลังงานเหล่านี้ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของ ประเทศ ดังนั้นแหล่งพลังงานที่มีความปลอดภัย ราคาถูก และมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม จึงเป็นที่ต้องการอย่างมากในปัจจุบัน ก๊าซไฮโดรเจนเป็นหนึ่งในแหล่งพลังงานแห่งอนาคต ที่จะนำมาใช้ในเซลล์เซื้อเพลิงซึ่งสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่ก่อให้เกิด มลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม

งานวิจัยที่เกี่ยวกับเซลล์เชื้อเพลิงเริ่มต้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2548 โดยกรมพัฒนา พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่พลังงาน 1 kW จาก เซลล์เชื้อเพลิงชนิดเมมเบรนแลกเปลี่ยนโปรตรอน (Protron Exchange Membrane Fuel Cells (PEMFCs)) หลังจากนั้นเพียงไม่กี่ปีด้วยความร่วมมือระหว่างศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง บริษัท Hygen Power Co. Ltd ประเทศไทย บริษัท Advanced Ceramics limited (ACL) ประเทศอังกฤษ และมหาวิทยาลัย South Carolina ประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้เกิด เซลล์เชื้อเพลิงชนิด PEMFCs ขนาด 3 kW ซึ่งถูกนำมาใช้เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าสำหรับบ้านเรือนและ ชุมชนโดยใช้แก๊สไฮโดรเจนและแก๊สออกซิเจนจากบรรยากาศเป็นเชื้อเพลิง ช่วงปลายปี พ.ศ. 2550 ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง และ สถาบันเทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง และ สถาบันเทคโนโอยีนานาชาติสิรินธร ได้ร่วมกันพัฒนาเซลล์เชื้อเพลิงต้นแบบสำหรับยานพาหนะได้เป็น ครั้งแรกในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีโครงการวิจัยอื่นๆ ของศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ ร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทย เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อที่จะพัฒนา ประสิทธิภาพของส่วนประกอบต่างๆ ในเซลล์เชื้อเพลิง เช่น เมมแบรน ตัวเร่งปฏิกิริยา ชุดเมมเบรน และขั้วไฟฟ้า (Membrane Electrode Assemblies (MEAs)) และเซลล์เชื้อเพลิงอนุกรม สำหรับใน ต่างประเทศการพัฒนาด้านเซลล์เชื้อเพลิงเพื่อนำมาใช้ทดแทนน้ำดิบถูกดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งทางบกและทางอากาศ ต้นแบบรถยนต์ที่ใช้พลังงาน เชื้อเพลิงในการขับเคลื่อนถูกนำมาแสดงครั้งแรกในปี พ.ศ. 2552 เช่น GM HydroGen4, Honda FCX Clarity, Toyota FCH-adv และ Mercedes-Benz F-Cell, BMW 1 series-fuel cell hybrid, Mazda 5 Hydrogen RE Hybrid, Audi Q5-FCEV เป็นต้น และในปี พ.ศ. 2558 รถยนต์ที่ใช้เซลล์ เชื้อเพลิงในการขับเคลื่อนจากบริษัท Toyota ประเทศญี่ปุ่น จะถูกนำออกสู่ตลาดในญี่ปุ่น เป็นที่แรก และตามมาด้วยยุโรป และอเมริกา ในด้านอื่นๆ เช่น เครื่องบิน และรถโดยสารสาธารณะ การใช้ พลังงานจากเซลล์เชื้อเพลิงก็ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลาย เช่น ในปี พ.ศ. 2551 เครื่องบินโดยสาร ต้นแบบที่ขับเคลื่อนด้วยเซลล์เชื้อเพลิงของบริษัทแอร์บัส (A320) ขึ้นบินเป็นครั้งแรกระหว่างประเทศ ในยุโรป

หนึ่งในส่วนประกอบที่สำคัญที่ขาดไม่ได้ในเซลล์เชื้อเพลิงก็คือ แหล่งเก็บกักก๊าซไฮโดรเจน โดยเฉพาะสำหรับเซลล์เชื้อเพลิงชนิดอนุกรม (fuel cell stack) มีความต้องการแหล่งเก็บกักก๊าซ ไฮโดรเจนที่มีความจุสูง ทำงานได้ที่อุณหภูมิและความดันที่เหมาะสม และสามารถเก็บกักและ ปลดปล่อยก๊าซไฮโดรเจนได้หลายวัฏจักร ระบบของแหล่งเก็บกักก๊าซไฮโดรเจนที่ถูกศึกษาและพัฒนา ส่วนใหญ่แสดงดังตารางที่ 1

ระบบเก็บกักก๊าซ	ความจุก๊าซไฮโดรเจ <mark>น</mark>	ข้อเสีย
ไฮโดรเจน	โดยปริมาตร (kgH₂/m³)	โนโลยีสุรุง
ก๊าซไฮโดรเจนความ	~ 40	 ความปลอดภัยต่ำเนื่องจากความดันสูง
ดันสูง (800 บาร์)		 ค่าใช้จ่ายในการอัดก๊าซที่ความดันสูง
		 ถังบรรจุเกิดรอยแตกเนื่องจากความดันสูง
		 ความดันจะลดลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อ
		ปลดปล่อยก๊าซไฮโดรเจนแต่ละครั้ง
ไฮโดรเจนเหลวที่	~ 71	 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมและเก็บไฮโดรเจน
อุณหภูมิต่ำ (21 K)		เหลว

ตารางที่ 1 ระบบเก็บกัก<mark>ก๊าซไฮโดรเจนประเภ</mark>ทต่างๆ

		 ต้องมีระบบฉนวนกันความร้อนที่ดี
		 ความปลอดภัย
การเก็บกักก๊าซ	~ 80-160	ไม่มีข้อเสียเหมือนระบบก๊าซความดันสูงและ
ไฮโดรเจนในรูป		ของเหลว
ของแข็ง		
(ของแข็งไฮไดร์)		

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ดำเนินโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเก็บกักก๊าซไฮโดรเจนซนิดของแข็งไฮไดร์ที่ เกิดปฏิกิริยาผันกลับได้ ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว (ประมาณ 5 ปี) โดยที่ผ่านมาเป็นการศึกษาคุณสมบัติต่างๆ ของของแข็งไฮไดร์ที่ตัวอย่างมีลักษณะเป็นผงละเอียด เช่น อุณหภูมิและความดันที่สามารถเกิดปฏิกิริยาปลดปล่อยและเก็บกักก๊าซไฮโดรเจน อัตราเร็วของ ปฏิกิริยาปลดปล่อยก๊าซไฮโดรเจน ปริมาณก๊าซไฮโดรเจนที่สามารถปลดปล่อยและเก็บกักก้าซไฮโดรเจน อัตราเร็วของ ปฏิกิริยาปลดปล่อยก๊าซไฮโดรเจน ปริมาณก๊าซไฮโดรเจนที่สามารถปลดปล่อยและเก็บกักก๊าซไฮโดรเจน กลับได้ เป็นต้น ซึ่งหนึ่งในเครื่องมือเฉพาะทางที่สำคัญสำหรับการศึกษาคุณสมบัติเหล่านี้คือ ชุด ทดสอบเพื่อวัดปริมาณและประสิทธิภาพในการเกิดปฏิกิริยาปลดปล่อยและเก็บกักก๊าซไฮโดรเจน (Sievert type apparatus) (รูปที่ 1) โดยชุดเครื่องมือดังกล่าวได้รับทุนสนับสนุนจาก มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรานารี สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และ ศูนย์นาโนเทคโนโลยี หลังจากผ่านการปรับมาตรฐาน (calibration) และพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง คณะผู้วิจัยสามารถมีผลงานตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ (อยู่ในฐานข้อมูล Scopus) จาก ผลการทดลองที่ได้จากชุดเครื่องมือดังกล่าวแล้วประมาณ 7 เรื่อง และยังได้รับรางวัลรองชนะเลิศ (จากทั้งหมด 25 ทีมในประเภทบุคลลทั่วไป) ในงานประกวตลึงประดิษฐ์ครั้งที่ 9 ประจำปี พ.ศ. 2558 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 อีกด้วย

รูปที่ 1 แผนภาพ (ก) และภาพถ่าย (ข) ของชุดเครื่องมือวัดปริมาณและประสิทธิภาพในการ เกิดปฏิกิริยาปลดปล่อยและเก็บกักก๊าซไฮโดรเจน (Sievert type apparatus) ณ ห้องปฏิบัติการเคมี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

นอกจากนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระดับที่ใกล้เคียงกับการนำไปใช้งานจริง การศึกษาประสิทธิภาพของระบบเก็บกักก๊าซ่ไฮโดรเจนชนิดของแข็งไฮไดร์ที่ถูกบรรจุในถังที่ใช้กักเก็บ ไฮโดรเจนเป็นอีกหัวข้อหนึ่งที่มีความสำคัญมาก โดยการบรรจุดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องกดอัดให้ ของแข็งไฮไดร์ที่เป็นผงมีลักษณะเป็นก้อน เพื่อเพิ่มความจุก๊าซไฮโดรเจนโดยปริมาตร (volumetric hydrogen storage) ซึ่งลักษณะของของแข็งไฮไดร์ที่ถูกกดอัดและถังบรรจุแสดงดังรูปที่ 2 เมื่อทำ การกดอัดของแข็งไฮไดร์ด้วยความดันพบว่าการกระจายความร้อนจากภายนอกเข้าไปสู่ภายใน ของแข็งไฮไดร์เพื่อเกิดปฏิกิริยาปลดปล่อยและเก็บกักไฮโดรเจนลดลง ดังนั้นคุณสมบัติการนำความ ร้อน (thermal conductivity) ของตัวอย่างหลังกดอัดเป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่สำคัญที่จะช่วยยืนยันว่า ของแข็งไฮไดร์ชนิดนั้นๆ เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นระบบเก็บกักไฮโดรเจนหรือไม่ งานวิจัยเรื่องนี้จึง มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาประสิทธิภาพการเกิดปฏิกิริยาปลดปล่อยและเก็บกักก๊าซไฮโดรเจน (ในด้าน อัตราเร็ว อุณหภูมิและความดันที่ใช้ รวมถึงปริมาณไฮโดรเจน) โดยการใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาที่เหมาะสม (titanium (II) oxide, TiO₂) รวมถึงการเพิ่มการนำความร้อนของตัวอย่างของแข็งไฮไดร์ที่ถูกกดอัด โดยอาศัยคุณสมบัติการนำความร้อนของวัสดุคาร์บอนนาโนทิวป์ และเพื่อให้ได้คุณสมบัติทั้งสองอย่าง ในเวลาเดียวกัน แนวความคิดการตรึงตัวเร่งปฏิกิริยา TiO₂ ลงบนคาร์บอนนาโนทิวป์แล้วผสมกับ สารประกอบคอมโพสิทไฮไดร์ 2LiBH₄-MgH₂ ก่อนนำไปกดอัดด้วยความดันจึงเกิดขึ้น

(ก)

(ข)

(ค)

ร**ูปที่ 2** ตัวอย่างผงของแข็งไฮไดร์ที่ถูกกดอัดก่อนบรรจุในถัง (ก) และถังบรรจุของแข็งไฮดร์สำหรับกัก เก็บไฮโดรเจน (ข และ ค)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

 เพื่อขจัดสิ่งปนเปื้อนและปรับปรุงพื้นผิวของ multi-walled carbon nanotubes (MWCNT) ก่อนที่จะตรึงด้วยตัวเร่งปฏิกิริยา

 เพื่อเตรียมวัสดุ MWCNT ที่ถูกตรึงด้วยตัวเร่งปฏิกิริยา titanium (II) oxide (TiO₂) โดย วิธีการโซล-เจล (sol-gel method) ใช้สารตั้งต้น titanium isopropoxide และ MWCNT (จาก ข้อ 1) เพื่อให้ได้ TiO₂-impreganted CNT

3. เพื่อพิสูจน์ทราบว่าอนุภาค TiO2 ได้ถู<mark>กต</mark>รึงลงบน MWCNT

 เพื่อบดละเอียดสารประกอบคอมโพสิทไฮไดร์ 2LiBH₄-MgH₂ ภายใต้อัตราส่วนโมล LiBH₄:MgH₂ เป็น 2:1 โดยเทคนิค high-energy ball milling

5. เพื่อผสม TiO₂-impreganted CNT กับสารประกอบคอมโพสิทไฮไดร์ 2LiBH₄-MgH₂ ด้วย โกร่งบดสาร โดยใช้ปริมาณ TiO₂-impreganated CNT เป็น 5, 10 และ 15 wt. %

 เพื่อกดอัดของผสมจากข้อ 5 และสารประกอบคอมโพสิทไฮไดร์ 2LiBH₄-MgH₂ (ที่ปราศจาก TiO₂-impreganted CNT) ด้วยความดันคงที่ 5 ตัน (ความดันสูงสุดตามชุดเครื่องมือกดอัดด้วย ความดันที่มีในห้องปฏิบัติการ)

 เพื่อศึกษาอุณหภูมิที่ใช้ในการปลดลปล่อยไฮโดรเจน (dehydrogenation) ของสารประกอบ คอมโพสิทไฮไดร์ 2LiBH₄-MgH₂ ที่กดอัดแล้วทั้งที่มีและไม่มี TiO₂-impreganted CNT

 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการกักเก็บและปลดปล่อยไฮโดรเจนเป็นวัฏจักร และคุณสมบัติทาง จลนพลศาสตร์ (cycling efficiency and kinetic properties) ของสารประกอบคอมโพสิทไฮ ไดร์ 2LiBH₄-MgH₂ ที่กดอัดแล้วทั้งที่มีและไม่มี TiO₂-impreganted CNT

 เพื่อศึกษากลไกการเกิดปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นระหว่างการปลดปล่อยและกักเก็บไฮโดรเจนของ สารประกอบคอมโพสิทไฮไดร์ 2LiBH₄-MgH₂ ที่กดอัดแล้วทั้งที่มีและไม่มี TiO₂-impreganted CNT

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ติดตัวเร่งปฏิกิริยา TiO₂ ลงบน MWCNT ด้วยวิธีไฮโดรเทอร์มอลเพื่อได้ TiO₂-impreganted
 CNT บดผสมกับวัสดุคอมโพสิทของ 2LiBH₄-MgH₂ ในปริมาณ 5, 10 และ 15 wt.% และนำไป
 อัดให้เป็นเม็ดขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 8 มิลลิเมตรภายใต้แรงดัน

 ศึกษาองค์ประกอบทางเคมีของตัวอย่างที่เตรียมได้และตัวอย่างหลังผ่านการทำปฏิกิริยากัก เก็บและปลดปล่อยไฮโดรเจน

3. ศึกษาอุณหภูมิและความดันที่ใช้ในปฏิกิริยากักเก็บและปลดปล่อยไฮโดรเจนและคุณสมบัติ ทางจลนศาสตร์ และประสิทธิภาพการเก<mark>็บก</mark>ักและการปลดปล่อยไฮโดรเจนเป็นวัฏจักร

 ศึกษากลไกของปฏิกิริยากักเก็บและปลดปล่อยไฮโดรเจน และคุณสมบัติเชิงกลของตัวอย่าง หลังผ่านการเกิดปฏิกิริยากักเก็บและปลดปล่อยไฮโดรเจน

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

 องค์ความรู้สำหรับการวิจัยในขั้นต่อไป เพื่อพัฒนาแหล่งเก็บกักไฮโดรเจนให้มีประสิทธิภาพสูง สามารถเกิดปฏิกิริยาการเก็บกักและปลดปล่อยไฮโดรเจนได้อย่างรวดเร็ว ที่อุณหภูมิ และความ ดันที่เหมาะสม มีความเสถียรเชิงกล และมีความจุไฮโดรเจนทั้งโดยน้ำหนักและปริมาตรที่ดี
 บทความตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ Int. J. Hydrogen Energy (2017) 42, 978-986 (IF 2019 = 4.939)

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรม

การบรรจุวัสดุของแข็งไฮไดร์ในรูปแบบที่เป็นผงละเอียดลงในถังกักเก็บโดยตรงเพื่อใช้เป็น ระบบกักเก็บไฮโดรเจนสำหรับใช้งานร่วมกับเซลล์เชื้อเพลิงนั้น มีข้อเสีย คือ ความจุไฮโดรเจนโดย ้ปริมาตรของถังกักเก็บจะต่ำ เนื่องจากมีช่อ<mark>งว่า</mark>งอยู่ในเนื้อสารค่อนข้างเยอะ จึงมีการใช้วิธีนำวัสดุ ้ ของแข็งไฮไดร์มากดอัดให้เป็นเม็ดก่อนบรรจุ<mark>ลงใ</mark>นถังกักเก็บเพื่อเพิ่มความหนาแน่นให้กับวัสดุ ซึ่งวิธีนี้ ้นอกจากจะช่วยเพิ่มความจุไฮโดรเจนโดย<mark>ปริมาตร</mark>แล้ว ยังช่วยเพิ่มคุณสมบัติการนำความร้อนให้แก่ ้ วัสดุอีกด้วย [1, 2] อย่างไรก็ตาม หากขนา<mark>ด</mark>ของวั<mark>ส</mark>ดุไฮไดร์ที่อัดแล้วมีขนาดใหญ่เกินไป ก็จะทำให้การ ถ่ายเทความร้อนในระหว่างปฏิกิริยาแล<mark>ก</mark>เปลี่ยนไฮโครเจนของวัสดุแย่ลง และส่งผลต่ออัตราการ ้เกิดปฏิกิริยาโดยรวมได้ นอกจากนี้ กา<mark>รเป</mark>ลี่ยนแปลง<mark>ของ</mark>ความเครียด (Strain) ในระหว่างกระบวนการ แลกเปลี่ยนไฮโดรเจน ยังนำไปสู่ก<mark>ารเ</mark>สียรูปและแตกออก<mark>ขอ</mark>งเม็ดวัสดุไฮไดร์จนกลายเป็นผงละเอียดที่ ้มีค่าการนำความร้อนต่ำ (0.1 W/m·K) [3] วิธีแก้ปัญหานี้ของวัสดุไฮไดร์แบบอัดเม็ดที่นิยมมีอยู่ 2 วิธี ได้แก่ การเติมวัสดุที่มีความ<mark>สา</mark>มารถในการนำความร้อนที่ดีลงไป (เช่น Expanded natural graphite หรือ ENG) และการเพิ่ม<mark>แรง</mark>ที่ใช้ในการกดอัด ซึ่งมีการนำวัสดุไฮไดรด์หลายชนิด (เช่น MgH₂ [4], LaNi₅ [3], Mg₉₀Ni₁₀ [5] <mark>และ M</mark>g(NH₂)₂-2LiH [6]) มาผสมกับ ENG แล้วนำไปกดอัดให้เป็นแผ่นหรือ รูปทรงกระบอก และพบว่าค<mark>่าการนำความร้อนของวัสดุไฮไดรด์</mark>ที่ถูกอัดเพิ่มขึ้นตามปริมาณของ ENG ที่เติมลงไป ยกตัวอย่างเช่น ค่าการนำความร้อนของวัสดุ MgH2ที่เติม ENG ในปริมาณ 10 wt.% และ ถูกกดอัดภายใต้แรงดัน 100 MPa เพิ่มขึ้นตามแนวรัศมีสูงถึง 7.5 W/m·K ในขณะที่ในทิศทางตาม ีแนวแกนมีค่าใกล้เคียงกันกับ MgH2 ที่ถูกอัดอัดโดยไม่มีการเติม ENG [4] สำหรับวัสดุอัลลอย Mg₉₀Ni₁₀ ที่มีการเติม ENG ในปริมาณ 5-25.5 wt % และถูกกดอัดภายใต้แรงดันที่แตกต่างกัน (150-600 MPa) พบว่า ตัวอย่างที่มีปริมาณของ ENG มากและใช้แรงดันสูงในการกดอัดจะมีความพรุนต่ำ ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการบรรจุด้วยวิธีกดอัดที่เพิ่มขึ้นโดยมี ENG ทำหน้าที่เป็นตัวประสาน[5] ็นอกจากนี้ยังพบว่าคุณสมบัติการนำความร้อนของตัวอย่าง Mg₉₀Ni₁₀ ที่เติม ENG ในปริมาณ 25.5 wt.% ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (มากถึง 46.7 W/m·K) ในทิศทางตามแนวรัศมี ซึ่งกล่าวได้ว่า การกดอัด ในทิศทางตามแนวแกนจะส่งผลต่อแนวรัศมี 2 ประการ ได้แก่ (1) ทำให้เกิดการจัดตำแหน่งที่ดีของ ้อนุภาคที่มีขนาดใหญ่และ (2) ทำให้เกิดการยึดตัวที่เด่นชัดของอนุภาคเฟสเดียวทำให้เกิดการนำความ ร้อนในทิศทางแนวรัศมีที่ดีขึ้น[1] อย่างไรก็ตามการใช้แรงดันในการกดอัดที่สูงและการเติม ENG เข้า ไปในปริมาณมาก อาจจะขัดขวางการแพร่ผ่านของแก๊สไฮโดรเจนในระหว่างปฏิกิริยาได้ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในทิศทางเดียวกันกับการออกแรงกดอัด[4]

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาผลของแรงกดอัด (75-600 MPa) ที่มีต่อ คุณสมบัติการนำความร้อน ประสิทธิภาพการปลดปล่อยไฮโดรเจน และลักษณะทางสัณฐานวิทยาของ วัสดุคอมโพสิท LiBH₄-MgH₂ [1] ซึ่งถึงแม้ว่าการเพิ่มแรงกดอัดจะทำให้คุณสมบัติด้านการนำความ ร้อนของตัวอย่างเพิ่มขึ้นและความพรุนภายในตัวอย่างลดลง แต่ส่งผลให้ตัวอย่างมีคุณสมบัติทาง จลนศาสตร์ในการปลดปล่อยไฮโดรเจนที่แย่ลง เนื่องจากแก๊สสามารถแพร่ผ่านเข้า-ออกในตัวอย่างได้ ยาก โดยจะเห็นได้ชัดจากการที่ปริมาณไฮโดรเจนที่ถูกปล่อยออกมาในรอบที่ 4 ของตัวอย่าง LiBH₄-MgH₂แบบผงละเอียด มีค่าประมาณ 9 wt.% แต่ในตัวอย่างที่ถูกอัดภายใต้แรงดัน 600 MPa สามารถ ปล่อยไฮโดรเจนออกมาได้เพียง 2 wt.% และยังพบว่า ในระหว่างการทำปฏิกิริยาแลกเปลี่ยน ไฮโดรเจน ตัวอย่างจะอยู่ในสภาวะความเค้น (Stress) สูงและเกิดการหด-ขยายตัว ทำให้มีรอยแตก เกิดขึ้นบนผิวตัวอย่าง ซึ่งส่งผลให้การแพร่ผ่านของแก๊สไฮโดรเจนและจลนพลศาสตร์ของตัวอย่างดีขึ้น [1, 7] และถึงแม้ว่าตัวอย่างจะเกิดการแตกร้าวบนผิว แต่รูปทรงของมันก็ยังคงเดิม เนื่องจากมีการยึด กันอย่างมั่นคงของโครงสร้างที่มี Mg เป็นองค์ประกอบ (เช่น MgH₂ และ MgB₂)

สำหรับในงานวิจัยนี้ เป็นการนำเสนอวิธีการใหม่ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการปลดปล่อย/ กักเก็บไฮโดรเจน และความเสถียรเชิงกลในระหว่างรอบของการทำปฏิกิริยาแลกเปลี่ยนไฮโครเจนของ วัสดุคอมโพสิท 2LIBH₄-MgH₂ ที่ถูกอัดเป็นเม็ดด้วยการเติม multi-walled nanotube (MWCNT) ที่ มี TiO₂ติดอยู่บนผิว ซึ่งก่อนหน้านี้ได้มีผลการวิจัยยืนยันมาแล้วว่า MWCNT เป็นวัสดุที่มีคุณสมบัติใน การนำความร้อนที่ดี และการที่มันมีรูปทรงเป็นท่อยาวที่มีความโค้งงอ สามารถช่วยเพิ่มความสามารถ ในการแพร่ผ่านเข้า-ออกของแก๊สไฮโดรเจนในระหว่างกระบวนการแลกเปลี่ยนไฮโดรเจนได้อีกด้วย [8-10] โดยในงานวิจัยที่ผ่านมา ได้มีการนำ MWCNT ไปใช้ในการปรับปรุงคุณสมบัติการปลดปล่อย/ กักเก็บไฮโดรเจนของวัสดุประเภทโลหะและสารประกอบไฮไดร์ รวมถึงวัสุอัลลอยด์ของโลหะไฮไดร์ แล้วหลายชนิด เช่น MgH₂, LiAlH₄, MgH₂-NaAlH₄, และ Zr(V_{0.95}Ni_{0.05})₂ เป็นต้น [11-16] และใน ส่วนของสารประกอบประเภทออกไซด์ของโลหะไทเทเนียม (TiO₂ และ Ti-isopropoxide) ไทเทเนียมไฮไดร์ (TiH₂) และเฮไลด์ (TiCl₃ และ TiF₃) ก็ยังเป็นที่นิยมในการนำมาใช้เป็นตัวเร่ง ปฏิกิริยาหรือสารตัวเติม สำหรับการปรับปรุงคุณสมบัติด้านจลนพลศาสตร์ของโลหะและวัสดุ คอมโพสิทของโลหะไฮไดรด์ เช่น LiBH4, LiAlH4, MgH2, Mg(BH4)2, LiAlH4-MgH2, และ LiAlH4-LiBH₄ [17-29] นอกจากนี้ ยังได้มีงานวิจัยเกี่ยวกับการนำตัวเร่งปฏิกิริยาประเภทโลหะทรานซิชันมาใช้ ร่วมกันกับ MWCNT เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการปลดปล่อยไฮโดรเจนและการผันกลับได้ของ กระบวนการแลกเปลี่ยนไฮโดรเจนของวัสดุไฮไดร์ [30-33] แต่ที่ผ่านมายังคงมีเพียงการรายงาน ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ MWCNT ตัวเร่งปฏิกิริยาที่เป็นสารประกอบของโลหะไทเทเนียม หรือ การใช้ MWCNT ร่วมกับตัวเร่งปฏิกิริยาที่เป็นสารประกอบของโลหะไทเทเนียมสำหรับเติมผสมกับ ้ วัสดุไฮไดร์ที่อยู่ในรูปแบบของผงละเอียดเท่านั้น ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงเป็นการนำ MWCNT ที่มี TiO₂ ติด ้อยู่บนผิว (TiO₂-impregnated CNT) มาใช้<mark>ใน</mark>การปรับปรุงคุณสมบัติของวัสดุคอมโพสิท2LiBH₄-MeH2 แบบอัดเม็ดเป็นครั้งแรก โดยเป็นการรายงานผลการศึกษาในเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับ ู้ประสิทธิภาพการปลดปล่อย/กักเก็บไฮ<mark>โดรเจน</mark>และความเสถียรเชิงกลระหว่างรอบของการทำ ้ปฏิกิริยาแลกเปลี่ยนไฮโดรเจนของวัสดุนี้เมื่อถูกบร<mark>ร</mark>จุในถังกักเก็บ โดยเมื่อทำการติด TiO₂ ให้กระจาย ตัวอยู่บนพื้นผิวของ MWCNT ได้เป็น<mark>ที่เรียบร้อย จะท</mark>ำการบดผสม TiO₂-impregnated CNT กับ ้ วัสดุคอมโพสิทของ 2LiBH₄-MgH₂ ในปริมาณ 5, 10 และ 15 wt.% และนำไปอัดให้เป็นเม็ดภายใต้ แรงดันโดยใช้โมลด์อัดเม็ดขนาดเ<mark>ส้น</mark>ผ่านศูนย์กลาง 8 มิล<mark>ลิเม</mark>ตร จากนั้นทำการศึกษาผลของการเติม TiO₂-impregnated CNT ที่ม<mark>ีต่</mark>อประสิทธิภาพการบรรจุด้วย<mark>ก</mark>ารอัดเป็นเม็ดและความเสถียรเชิงกล ระหว่างกระบวนการแลกเปลี่ยนไฮโดรเจน นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาถึงองค์ประกอบทางเคมีของ ้วัสดุตัวอย่างที่เตรียมได้แ<mark>ละตั</mark>วอย่<mark>างหลังผ่านการทำปฏิกิริย</mark>ากั<mark>กเก็บ</mark>และปลดปล่อยไฮโดรเจน รวมถึง การศึกษาเกี่ยวกับอุณหภูม<mark>ิที่ใช้ในการปลดปล่อยไฮโดรเจนและคุณ</mark>สมบัติทางจลนพลศาสตร์ของวัสดุ ตัวอย่าง

10

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

3.1 การเตรียมตัวอย่าง

3.1.1 การสังเคราะห์ TiO₂-impregnated CNT ด้วยวิธีไฮโดรเทอร์มอล

การติด Titanium (IV) oxide (TiO₂) ลงบนผิว multiwall carbon nanotube (MWCNT) ด้วยวิธีไฮโดรเทอร์มอล (Hydrothermal method) [34] ในงานวิจัยนี้ทำโดยใช้ MWCNT ที่ได้จาก หน่วยวิจัยวัสดุนาโน มหาวิทยาลัยเซียงใหม่ [35] จำนวน 2 กรัม ผสมกับสารละลายTitanium (IV) isopropoxide (98 %, Acros Organics) จำนวน 2.00 มิลลิลิตร ด้วยวิธีอุลตร้าโซนิคที่อุณหภูมิห้อง เป็นเวลา 20 นาที จากนั้น เติมน้ำ DI จำนวน 10.00 มิลลิลิตร และเทของผสมทั้งหมดลงใน autoclave vessel ตามด้วยการเติมสารละลายกรดซัลฟูริก (H₂SO₄) เข้มข้น 1 โมลาร์ จำนวน 3.00 มิลลิลิตร แล้วนำ autoclave vessel ที่บรรจุส่วนผสมทั้งหมดเรียบร้อยแล้วไปอบที่อุณหภูมิ 175 °C เป็นเวลา 24 ชั่วโมง หลังจากนั้น ล้างผลิตภัณฑ์ที่ได้ด้วยน้ำ DI แล้วนำไปอบให้แห้งที่อุณหภูมิ 50 °C เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ผลิตภัณฑ์ที่ได้ คือ TiO₂-impregnated CNT ซึ่งจะมีลักษณะเป็นผงละเอียดสี เทา

3.1.2 การเตรียมวัสดุคอมโพสิทของ 2LiBH₄-MgH₂ ที่เติม TiO₂-impregnated CNT แบบอัดเม็ด

ผสม MgH₂ (95%, Acros Organics) กับ LiBH₄ (~90%, hydrogen storage grade, Acros Organics) ในอัตราส่วนโดยโมล 2:1 (LiBH₄: MgH₂) ใส่ลงในหม้อบดสแตนเลสที่เคลือบวัสดุทังสเตน คาร์ไบด์ด้านใน (8004 Tungsten carbide vial set, a SPEX SamplePrep, USA) แล้วนำไปบด ด้วยเครื่อง ball milling (SPEX SamplePrep 8000D DUAL Mixer/Mill[®]) โดยใช้อัตราส่วนระหว่าง น้ำหนักของลูกบดต่อผงตัวอย่าง (Ball: powder ratio) เท่ากับ 15: 1 นาน 5 ชั่วโมง เพื่อให้ได้ ผลิตภัณฑ์เป็นวัสดุคอมโพสิทของ 2LiBH₄-MgH₂ ซึ่งในงานวิจัยนี้จะกำหนดชื่อย่อของวัสดุคอมโพสิทนี้ ว่า 2Li-Mg จากนั้น นำผงตัวอย่าง 2Li-Mg ที่เตรียมได้ ไปบดผสมกับ TiO₂-impregnated CNT ใน ปริมาณ 5, 10 และ15 wt. % ด้วยโกร่งบดสาร ซึ่งตัวอย่างที่ได้จากการผสมวัสุคอมโพสิทของ 2LiBH₄-MgH₂ ที่เติม TiO₂-impregnated CNT ในปริมาณต่างๆ จะถูกเรียกชื่อย่อตามปริมาณ TiO₂-

impregnated CNT ที่เติมลงในตัวอย่าง ได้แก่ 2Li-Mg-5%, 2Li-Mg-10% และ 2Li-Mg-15% ตามลำดับ ซึ่งขั้นตอนของการเตรียมตัวอย่างนี้ จะต้องดำเนินการภายใต้บรรยากาศแก๊สไนโตรเจน โดยใช้ Glove box

จากผลการคำนวณพื้นที่ได้กราฟที่ได้จากการทดสอบด้วยเทคนิค energy dispersive X-ray spectroscopy (EDS) ซึ่งจะสัมพันธ์กับปริมาณธาตุองค์ประกอบที่มีอยู่ใน TiO₂-impregnated CNT อันได้แก่ คาร์บอน (C), ไทเทเนียม (Ti), และออกซิเจน (O) (รูปที่ 2(E)) พบว่า บนผิวของ MWCNT มี TiO₂ ติดอยู่ประมาณ 42% ดังนั้นเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบจึงได้มีการเตรียมตัวอย่างเพิ่ม โดยบดผสม 0.0253 กรัม MWCNT กับ 0.0106 กรัม TiO₂ ในโกร่งบดสาร ให้ชื่อตัวอย่างว่า MWCNT-M-TiO₂ จากนั้นนำไปผสมกับ 2Li-Mg โดยเติม MWCNT-M-TiO₂ ในปริมาณ 15 wt. % และเรียกชื่อย่อ ตัวอย่างนี้ว่า 2Li-Mg-M-15% จากนั้นนำผงตัวอย่างทุกอัตราส่วนที่เตรียมได้ (~50-60 มิลลิกรัม) ไป อัดให้เป็นเม็ดที่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 8 มิลลิเมตร และมีความหนาอยู่ในช่วง 1.00-1.22 มิลลิเมตร โดย ใช้แรงกดอัด 5 ตัน (976 MPa) เป็นเวลา 2 นาที

3.2 การวิเคราะห์คุณสมบั<mark>ติข</mark>องตั<mark>วอย่าง</mark>

3.2.1 การวิเคร<mark>าะห้อ</mark>งค์ประกอบทางเคมีด้วยเทคนิค Pow</mark>der X-ray diffraction

ตัวอย่างทั้งหมด ได้แก่ TiO₂, TiO₂-impregnated CNT, วัสดุคอมโพสิทของ 2LiBH₄-MgH₂ ที่เติม TiO₂-impregnated CNT ในปริมาณต่างๆ ทั้งก่อนและหลังการทำปฏิกิริยาปลดปล่อยและกัก เก็บไฮโดรเจน ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิค powder X-ray diffraction (PXD, a Bruker D2 PHASER) ซึ่งใช้แหล่ง x-ray ประเภท Cu K_α radiation ($\lambda = 0.15406$ nm) ใช้ 20 ในช่วง 10-80° และ scanning step เป็น 0.02°/วินาที และเพื่อป้องกันตัวอย่างจากออกซิเจนและความชื้นในอากาศ ตัวอย่างที่นำไปทดสอบจะถูกบรรจุในถาดใส่ตัวอย่างชนิดมีฝาครอบเพื่อป้องกันอากาศ และจะต้อง เตรียมใน glove box ที่เป็นบรรยากาศไนโตรเจน

3.2.2 การวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีด้วยเทคนิค Fourier transform infrared spectroscopy (FTIR)

บดผสมผงตัวอย่างกับ anhydrous KBr ในอัตราส่วน ~1: 10 ในโกร่งบดสาร แล้วนำไปอัด ให้เป็นแผ่นที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางขนาด 1.2 เซนติเมตร ด้วยเครื่องอัดไฮโดรลิก โดยใช้แรงกด 15 ตัน เป็นเวลา 1 นาที จากนั้นนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่อง Fourier transform spectroscopy (FTIR, a Bruker Tesor 27-Hyperion 2000) ช่วง wavenumber และจำนวนสแกนที่ใช้เป็น 4000-400 cm⁻¹ และ 64 ตามลำดับ

3.2.3 การวิเคราะห์ด้วยเทคนิค Scanning electron microscopy (SEM) และ Energy dispersive X-ray spectroscopy (EDS)

การวิเคราะห์โครงสร้างทางสัญฐานวิทยาและธาตุองค์ประกอบของ MWCNT และ TiO₂impregnated CNT ถูกดำเนินการด้วยเทคนิค scanning electron microscopy (SEM, an Auriga, Zeiss) และ เทคนิค Energy dispersive X-ray spectroscopy (EDS) (EDAX Inc., USA) โดยติด ตัวอย่างลงบน sample holder ด้วยสารละลายกาวเงิน (silver glue) และทิ้งไว้ให้แห้งใน glove box เป็นเวลา 2 ชั่วโมง เนื่องจาก MWCNT มีคุณสมบัติในการนำไฟฟ้า จึงไม่จำเป็นต้องเคลือบ ตัวอย่างด้วยโลหะที่นำไฟฟ้าได้ก่อนการวิเคราะห์

3.2.4 การวิเคร<mark>าะห์การเปลี่ยนแปลงสมบัติทางความร้อน</mark>ร่วมกับการเปลี่ยนแปลงน้ำหนัก ของตัวอย่างด้วยเทคนิค Thermogravimetric analysis (TGA) และ mass spectroscopy (MS)

ผงตัวอย่าง ~10-15 มิลลิกรัม ถูกให้ความร้อนที่ 500 ℃ (5 ℃/min) ภายใต้บรรยากาศ อาร์กอน 50 mL/min ด้วยเครื่อง Netzsch STA 449F3 Jupiter และในขณะที่ตัวอย่างเกิดการ สลายตัว องค์ประกอบของแก๊สที่ถูกปล่อยออกมา (เช่น ไฮโดรเจน (H₂) และไดบอเรน (B₂H₆)) จะถูก วิเคราะห์ด้วย mass spectrometry (MS) (Netzsch QMS 403C mass spectrometer)

3.2.5 การวิเคราะห์คุณสมบัติด้านจลนพลศาสตร์ของการปลดปล่อยและการกักเก็บ ไฮโดรเจน

คุณสมบัติด้านจลนพลศาสตร์ของตัวอย่าง ถูกศึกษาโดยใช้เครื่อง Sievert–type apparatus [36,37] โดยทำการบรรจุผงตัวอย่าง (~50-100 มิลลิกรัม) ลงในภาชนะบรรจุตัวอย่างซึ่งทำจากวัสดุส แตนเลสที่ทนความแรงดันสูง (316SS, Swagelok) ภายใต้บรรยากาศไนโตรเจนใน glove box แล้ว นำมาต่อเข้ากับเครื่อง Sievert – type apparatus จากนั้น เกี่ยว Thermocouple (K-type, rang -250 – 1300 °C, SL heater) สองตัวให้ยึดติดกับภาชนะบรรจุตัวอย่างเพื่อใช้สำหรับวัดอุณหภูมิของ ระบบ ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงความดันภายในระบบจะถูกตรวจวัดโดย Pressure transducer (C206, Cole Parmer) สองตัวที่สามารถอ่านค่าความดันในช่วง 0-500 psig และ 0 – 3000 psig ซึ่ง ใช้สำหรับอ่านค่าความดันในการทดสอบการปลดปล่อยไฮโดรเจนและการทดสอบการเติมไฮโดรเจน ตามลำดับ โดยทั้ง Thermocouple และ Pressure transducer ถูกเชื่อมต่อกับ Data logger (Al 210I, Wisco) เพื่อแปลงสัญญาณอุณหภูมิและความดันแล้วถ่ายโอนไปแสดงผลยังคอมพิวเตอร์ ซึ่ง สัญญาณอุณหภูมิและความดันจะถูกตรวจวัดและเก็บข้อมูลทุกๆ 1 วินาที สำหรับการทดสอบการ ปลดปล่อยไฮโดรเจนของตัวอย่าง ถูกทดสอบภายใต้สภาวะอุณหภูมิคงที่ที่ 400 °C และบรรยากาศ แก๊สไฮโดรเจนที่ความดัน 3-4 บาร์ โดยใช้เครื่องควบคุมอุณหภูมิของเตาชนิด PID ในส่วนของการ ทดสอบการเติมไฮโดรเจน ทำโดยให้ความดันแก๊สไฮโดรเจน (Purity = 99.999%) แก่ตัวอย่างที่ 80 บาร์ ที่อุณหภูมิ 400 °C เป็นเวลา 12 ชั่วโมง ซึ่งปริมาณไฮโดรเจนที่ปล่อยออกมาจากตัวอย่าง สามารถคำนวณได้จากค่าความดันที่เปลี่ยนแปลงไป (△P) ในระหว่างการทดสอบ ดังสมการที่ (1) และ (2)

3.2.6 การคำนวณความหนาแน่นของตัวอย่าง

ความหนาแน่นปรากฏ (Apparent density) ของตัวอย่างที่ถูกอัดเม็ด ถูกคำนวณจาก น้ำหนักและปริมาตรของเม็ดตัวอย่าง โดยใช้ไมโครมิเตอร์ (error of ±0.01 mm) ในการวัดเส้นผ่าน ศูนย์กลางและความสูงของเม็ดตัวอย่าง และใช้เครื่องชั่ง 4 ตำแหน่งในการชั่งน้ำหนัก ซึ่งแต่ละ ตัวอย่างจะถูกวัดค่าซ้ำ 5 ครั้งและหาค่าเฉลี่ยเพื่อใช้ในการคำนวณ

บทที่ 4 ผลการทดลองและอภิปรายผลการทดลอง

ผลการทดลองและอภิปรายผลการทดลอง

จากสเปกตรา PXD ของ pristine TiO₂ และ TiO₂-impregnated CNT (รูปที่ 1) เห็นว่า ทั้ง สเปกตรัมของ TiO₂ และ TiO₂-impregnated CNT แสดงพีคของโครงสร้างแบบ anatase ของ TiO₂ [38] ยืนยันได้ว่า Ti-isopropoxide เปลี่ยนเป็น TiO₂ อย่างสมบูรณ์ด้วยกระบวนการไฮโดรเทอร์มอล แต่มีความกว้างของพีคที่แตกต่างกัน โดยตัวอย่าง TiO₂-impregnated CNT จะมีฐานพีคกว้าง มากกว่า เพราะ TiO₂ ที่อยู่บนพื้นผิวของ MWCNT มีความเป็นอสัณฐาณมากกว่าตามสมการของ Scherrer ที่ได้กล่าวว่า d = $0.9\lambda/\beta \cos\theta$ ซึ่ง d คือ ขนาดผลึกเฉลี่ย λ คือ ความยาวคลื่นของ แหล่งกำเนิดรังสี x-ray β คือ Full width at half-maximum (FWHM)) และ θ คือ มุม Bragg [38-40] ดังนั้น เมื่อค่า FWHM ของ TiO₂ ที่อยู่ในตัวอย่าง TiO₂-impregnated CNT มากขึ้น แสดง ว่าขนาดอนุภาคของ TiO₂ ลดลง และเมื่อขนาดอนุภาคของ TiO₂ ลดลง พื้นที่ผิวของมันก็จะเพิ่มมาก ขึ้น

รูปที่ 3. สเปกตรา PXD ของ pristine TiO₂ และ TiO₂-impregnated CNT.

จากผลการศึกษาลักษณะทางสัญฐานวิทยาของ MWCNT และ TiO₂-impregnated CNT และการกระจายตัวของ TiO₂ บนพื้นผิวของ MWCNT ด้วยเทคนิค SEM-EDS-elemental mapping ดังแสดงในรูปที่ 2 (A) และ (B) จะเห็นได้ว่า MWCNT มีรูปร่างเป็นท่อ และเมื่อติด TiO₂ เข้าไป จะ เห็นว่ามีการเกาะกันเป็นกลุ่มก้อนมากขึ้น และเมื่อทำการวิเคราะห์ธาตุองค์ประกอบของตัวอย่าง TiO₂-impregnated CNT บริเวณตำแหน่งตามรูปที่ 2(B) และทำแผนภาพแสดงตำแหน่งของธาตุ องค์ประกอบที่เป็นไทเทเนียมและออกซิเจน ดังแสดงในรูปที่ 2 (C) และ (D) จะเห็นได้ว่า ทั้ง ไทเทเนียม (Ti) และ ออกซิเจน (O) ซึ่งเป็นองค์ประกอบของตัวอย่าง TiO₂ มีกระจายทั่วอยู่บนผิวของ MWCNT และจากการวิเคราะห์ปริมาณธาตุองค์ประกอบของตัวอย่าง TiO₂-impregnated CNT (รูป ที่ 2 (E)) จะเห็นได้ว่า มีคาร์บอน (C) จาก MWCNT มีอยู่มากที่สุด และมี Ti และ O จาก TiO₂ ซึ่ง หาก TiO₂ มีกระจายตัวที่ดีและมีพื้นที่ผิวเพิ่มขึ้นเมื่ออยู่บนผิวของ MWCNT (เนื่องจากการมีอนุภาค ขนาดเล็ก) จะส่งผลให้การเกิดปฏิกิริยาการปลดปล่อยและการกักเก็บโฮโดรเจนของตัวอย่างหลังอัด เป็นเม็ดที่มีการเติม TiO₂-impregnated CNT มีประสิทธิภาพดีขึ้น นอกจากนี้การมีลักษณะรูปร่าง เป็นเส้นโค้งงอและความสามารถในการนำความร้อนที่ดีของ MWCNT จะป็นส่วนสำคัญในการที่จะ ช่วยให้เกิดการแพร่ผ่านของแก๊สไฮโดรเจนและมีการถ่ายเทความร้อนที่ดีขึ้น ในระหว่างการเกิด เกิดปฏิกิริยาการปลดปล่อยและการกักเก็บโฮโดรเจน [8-10]

รูปที่ 4. ภาพถ่าย SEM ของ MWCNT (A) และ TiO₂-impregnated CNT (B), แผนภาพแสดง ตำแหน่งของธาตุองค์ประกอบที่เป็นไทเทเนียม (C) และ ออกซิเจน (D), และผลการวิเคราะห์ปริมาณ ธาตุองค์ประกอบ (E) ของตัวอย่าง TiO₂-impregnated CNT.

หลังจากที่กดอัดตัวอย่าง 2Li-Mg-5% 2Li-Mg-10% และ 2Li-Mg-15% ให้เป็นเม็ดเรียบร้อย แล้ว ตัวอย่างได้ถูกนำไปวิเคราะห์ด้วยเทคนิค PXD ซึ่งจากผลการวิเคราะห์พบว่า ทุกตัวอย่างแสดง พีคที่เป็นลักษณะเฉพาะของเฟส o-LiBH₄ MgH₂ และ TiO₂ แสดงว่าไม่มีการเกิดปฏิกิริยากัน ระหว่างไฮไดร์ด้วยกัน และ/หรือไฮไดร์กับ TiO₂-impregnated CNT ในระหว่างการเตรียมตัวอย่าง ด้วยวิธีกดอัด (รูปที่ 3)

ร**ูปที่ 5.** สเปกตรา PXD ของตัวอย่าง 2Li-Mg-5% (a), 2Li-Mg-10% (b) และ 2Li-Mg-15% (c) หลัง อัดเม็ด.

จากผลการวิเคราะห์ปริมาณไฮโดรเจนที่ถูกปลดปล่อย อุณหภูมิการปลดปล่อยไฮโดรเจน และอัตราเร็วในการเกิดปฏิกิริยาด้วยเทคนิค TG และ MS ของตัวอย่างแบบอัดเม็ด ซึ่งจากสมการการ ปลดปล่อยไฮโดรเจนของวัสดุคอมโพสิท 2LiBH₄-MgH₂ (สมการที่ 3) ค่าความจุไฮโดรเจนโดยน้ำหนัก ทางทฤษฎีของวัสดุคอมโพสิทนี้จะมีค่าเท่ากับ 11.4 wt. %

$$2\text{LiBH}_{4(l)} + \text{MgH}_{2(s)} \longrightarrow 2\text{LiH}_{(s)} + \text{MgB}_{2(s)} + 4\text{H}_{2(s)}$$
(3)

ดังนั้น เมื่อคำนวณค่าความจุไฮโดรเจนทางทฤษฎีของตัวอย่าง 2Li-Mg-5% 2Li-Mg-10 % 2Li-Mg-15% และ 2Li-Mg-M-15% จะได้เท่ากับ 10.8 10.3 9.7 และ 9.7 wt.% ตามลำดับ จากรูปที่ 4 (A) จะเห็นได้ว่า 2Li-Mg ที่ถูกอัดเม็ดมีปริมาณไฮโดรเจนที่ถูดปลดปล่อยออกมาเท่ากับ 7.7 wt.% H₂ (คิด เป็น 60% เมื่อเทียบกับค่าความจุตามทฤษฎี) โดยเกิดการปลดปล่อยไฮโดรเจน 2 ขั้นตอน ที่อุณหภูมิ 370 และ 425 °C ซึ่งเป็นอุณหภูมิการสลายตัวให้ไฮโดรเจนของ MgH₂ และ LiBH₄ ตามลำดับ (ผล H2-MS แสดงในรูปที่ 4 (B)) ในขณะที่ตัวอย่าง 2Li-Mg-5% 2Li-Mg-10 % และ 2Li-Mg-15% สามารถปลดปล่อยไฮโดรเจนออกมาได้ในปริมาณ 8.3 7.0 และ 7.3 wt.% H₂ ตามลำดับ (คิดเป็น 77 68 และ 75% เมื่อเทียบกับค่าความจุตามทฤษฎี ตามลำดับ) ที่อุณหภูมิต่ำกว่า โดยอุณหภูมิการ ปลดปล่อยไฮโดรเจนของ MgH₂ และ LiBH₄ อยู่ที่ 345-355 และ 400 °C ตามลำดับ (∆T = มากถึง 25 ℃) (รูปที่ 4 (A) และ (B)) และในส่วนข<mark>อง</mark>ตัวอย่าง 2Li-Mg-M-15% มีปริมาณไฮโดรเจนที่ถูก ้ ปลดปล่อยออกมาทั้งหมด 6.6 wt. % (คิดเ<mark>ป็น</mark> 68% เมื่อเทียบกับค่าความจุตามทฤษฎี) และอุณหภูมิ การปลดปล่อยไฮโดรเจนของ MgH₂ และ LiBH₄ ที่ 355 และ 400 °C ตามลำดับ ดังนั้นจึงสามารถ สรุปได้ว่า การเติม TiO₂-impregnated CNT สาม<mark>า</mark>รถช่วยให้ปฏิกิริยาการปลดปล่อยไฮโดรเจนเกิดได้ ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเห็นได้จากปร<mark>ิมา</mark>ณการปล<mark>ดป</mark>ล่อยไฮโดรเจนของตัวอย่างที่มากถึง 75-77% เมื่อเทียบกับค่าความจุตามทฤษฎี หลังการเติม TiO₂-impregnated CNT ในขณะที่ตัวอย่างอัดเม็ด ของ 2Li-Mg และ 2Li-Mg-M-1<mark>5% ป</mark>ลดปล่อยไฮโดรเจนออกมาได้เพียงประมาณ 68% (รูปที่ 4 (A)) และนอกจากนี้ จะสังเกตได้ว่า สัญญาณไฮโดรเจนในช่วงอุณหภูมิ 400-425 °C (กรอบสีแดง ในรูปที่ 4 (B)) ที่เป็นอุณหภูมิที่เริ<mark>่มเกิ</mark>ดก<mark>ารสลายตัวทางความร้อน</mark>ของ LiBH₄ ซึ่งเป็นเฟสที่มีความเสถียร มี ความชั้นเพิ่มมากขึ้นเมื่อเติม TiO₂-impregnated CNT โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในตัวอย่าง 2Li-Mg-10 % และ 2Li-Mg-15% ส่วน 2Li-Mg-<mark>5% และ 2Li-Mg-M-15% จะพบ</mark>การเปลี่ยนแปลงที่น้อยกว่าถึงแม้ว่า ้วัสดุคอมโพสิทของ 2LiBH₄-MgH₂ ที่เติม MWCNT-M-TiO₂ หรือ TiO₂-impregnated CNT จะมี อุณหภูมิในการปลดปล่อยไฮโดรเจนใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การเติม TiO₂impregnated CNT จะสามารถช่วยเพิ่มคุณสมบัติการปลดปล่อยไฮโดรเจนของตัวอย่างได้ดีกว่า เนื่องจาก TiO₂ ที่ติดอยู่บนพื้นผิวของ MWCNT มีการกระจายตัวที่ดีและมีพื้นที่ผิวที่มากกว่า TiO₂ ที่ ับดผสมกับ MWCNT (MWCNT-M-TiO2) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับ LiBH4 ซึ่งเป็นเฟสที่มีความเสถียร ทางความร้อนสูง และนอกจากนี้ ก็ยังไม่มีการตรวจพบสัญญาณของแก๊สไดบอเรน (B₂H₆) จากทุก

ตัวอย่าง (รูปที่ 4 (B))

รูปที่ 6. ผลการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค TG-MS ในระหว่างปฏิกิริยาปลดปล่อยไฮโดรเจนของตัวอย่าง โดยในกรอบ (B) คือ อุณหภูมิที่เริ่มเกิดการสลายตัวทางความร้อนของ LiBH₄ ในช่วง อุณหภูมิ 400-425 °C.

้จากผลการทดสอบคุณสมบัติด้านจลนพลศาสตร์ในการปลดปล่อยไฮโดรเจนที่อุณหภูมิ 400 °C ภายใต้ความดันแก๊สไฮโดรเจน 3-4 บาร์และการคำนวณปริมาณความจุไฮโดรเจนทั้งโดยน้ำหนักและ ปริมาตร (รูปที่ 5) พบว่า ในขั้นตอนแรกของการเกิดปฏิกิริยาการปลดปล่อยไฮโดรเจนซึ่งเกิดจากการ สลายตัวของ MgH₂ ตัวอย่าง 2Li-Mg และ 2Li-Mg-M-15% สามารถปลดปล่อยไฮโดรเจนออกมาใน ปริมาณ 4.0 และ 4.1 wt.%. H2 ตามลำดับ ในขณะที่ตัวอย่างอัดเม็ดของ 2Li-Mg-5 %, 2Li-Mg-10 % และ 2Li-Mg-15% สามารถปลดปล่อยไฮโดรเจนออกมาได้ 5.0, 6.1 และ 6.8 wt.% H₂ ตามลำดับ (รูปที่ 5 (A)) โดยจะเห็นได้ว่า การปลดปล่อยไฮโดรเจนในขั้นตอนแรกของทุกตัวอย่างมีอัตราเร็วใน ้การเกิดปฏิกริยาใกล้เคียงกัน แต่สำหรับการ<mark>ปล</mark>ดปล่อยไฮโดรเจนในขั้นตอนที่ 2 จาก LiBH₄ พบว่า ้ตัวอย่าง 2Li-Me-5 % (หรือ 2Li-Me-10 %) <mark>แล</mark>ะ 2Li-Me-15% เริ่มปลดปล่อยไฮโดรเจนที่เวลา 8 ้และ 4 ชั่วโมง. ตามลำดับ และปล่อยไฮโ<mark>ดรเจนใน</mark>ปริมาณที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ตัวอย่าง ้อัดเม็ดของ 2Li-Me ต้องใช้เวลาถึง 12 ชั่วโมงและ<mark>เ</mark>กิดช้ามาก และในกรณีของ 2Li-Me-M-15% การ ้ปลดปล่อยไฮโดรเจนของ MgH2 จะคล้<mark>ายก</mark>ลับตัวอย<mark>่างอื่</mark>นแต่เกิดช้ากว่า โดยจะเริ่มปล่อยไฮโดรเจนใน ที่ชั่วโมงที่ 7 และการปลดปล่อยไฮโดรเจ็นของ LiBH4 ในขั้นตอนที่สองจะเริ่มที่ประมาณชั่วโมงที่ 10 (รูปที่ 5 (A)) ซึ่งจากผลการท<mark>ดล</mark>องจะเห็นได้ว่า ตั<mark>วอย่</mark>าง 2Li-Mg แบบอัดเม็ดที่เติม TiO₂impregnated CNT จะมีอัตราเร็วในการปลดปล่อยไฮโดรเจนของ LiBH₄ ที่ดีกว่าของตัวอย่าง 2Li-Mg และ 2Li-Mg-M-15% ซึ่งสอ<mark>ดคล้องกันกับผล MS (รูปที่</mark> 4 (B)) ทั้งนี้ทั้งนั้น การที่ตัวอย่างสามารถ ปลดปล่อยไฮโดรเจนออ<mark>กมาได้น้อยกว่าค่าทางทฤษฎี อาจ</mark>เนื่<mark>องมาจ</mark>ากการที่แก๊สไฮโดรเจนสามารถ ้แพร่ผ่านเม็ดตัวอย่างที่ถูก<mark>อัดแน่นได้น้อยตามที่ได้มีการอภิปราย</mark>ไว้ในงานวิจัยก่อนหน้านี้เกี่ยวกับ ้ตัวอย่างวัสดุไฮไดร์ที่อัดเม็ดแล<mark>ะมีการเติม EN</mark>G [4] แต่อย่างไรก็ตาม ก็สามารถกล่าวได้ว่า การเติม TiO2-impregnated CNT สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการแพร่ผ่านของแก๊สไฮโดรเจนในตัวอย่าง ได้ เห็นได้จากปริมาณไฮโดรเจนที่ปลดปล่อยออกมาที่มากขึ้นกว่าตัวอย่างที่ไม่ได้เติม TiO2impregnated CNT นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังได้นำค่าปริมาณความจุไฮโดรเจนโดยน้ำหนักของ ตัวอย่างทุกตัว (จากรูปที่ 5 (A)) และคุณสมบัติทางกายภาพของเม็ดตัวอย่าง (น้ำหนักและปริมาตร) มาคำนวณให้เป็นค่าความจุไฮโดรเจนโดยปริมาตร (gH2/L) ซึ่งพบว่า ค่าความจุไฮโดรเจนโดยปริมาตร ของตัวอย่าง 2Li-Mg และ 2Li-Mg-M-15% มีค่าเท่ากับ 35.6 และ 40 gH₂/L ตามลำดับ ในขณะที่ ตัวอย่างอัดเม็ดของ 2Li-Mg-5 %, 2Li-Mg-10 %, และ 2Li-Mg-15% มีค่าอยู่ในช่วง 47-68 gH₂/L (รูปที่ 5 (B)) ซึ่งสิ่งที่น่าสนใจ คือ การที่ตัวอย่าง 2LiBH₄-MgH₂ ที่เติม TiO₂-impregnated CNT ยังคง สามารถปล่อยไฮโดรเจนได้ดี ในขณะที่ถูกอัดแน่น (ตามผลการทดลองและการอภิปรายในรูปที่ 6 (B)) ซึ่งเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของค่าความจุไฮโดรเจนโดยปริมาตรที่มากถึง 91% (จาก 35.6 เป็น 68 gH₂/L เมื่อเติม 15 wt. % TiO₂-impregnated CNT)

ร**ูปที่ 7.** ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติด้านจลนพลศาสตร์ในการปลดปล่อยไฮโดรเจนของแต่ละตัวอย่าง (A) และปริมาณความจุไฮโดรเจนโดยปริมาตรของตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณ (B).

เพื่อศึกษาผลของสารตัวเติม (TiO2-impregnated CNT และ MWCNT-M-TiO2) ที่มีต่อ เสถียรภาพเชิงกลในระหว่างรอบของการกักเก็บและปลดปล่อยไฮโดรเจนรวมถึงประสิทธิภาพการ บรรจุของสารตัวอย่าง จึงได้ทำการศึกษาลักษณะทางกายภาพและความหนาแน่นของเม็ดตัวอย่างที่ เตรียมได้ก่อน (As-prepared) และหลังจากการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจนรอบที่ 1 (1st absorbed) โดยจากรูปที่ 6(A) จะเห็นได้ว่า เม็ดตัวอย่างที่เตรียมได้ มีเส้นผ่านศูนย์กลางและความหนาของเม็ด ตัวอย่างเท่ากับ 8 และ 1.00-1.22 มิลลิเมตร ตามลำดับ ซึ่งจากรูปจะเห็นได้ว่า ขนาด รูปร่างของเม็ด หลังจากการกดอัดมีความคงตัว สวยงามดี แต่หลังจากการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจน เม็ดตัวอย่าง ู้ที่เป็นของ 2Li-Mg และ 2Li-Mg-5% ไม่สามา<mark>รถ</mark>คงรูปร่างเหมือนเดิมได้ โดยจะเห็นว่ามีการแตกและ บวมของเม็ดตัวอย่าง ในขณะที่ตัวอย่าง 2Li-Mg-10% และ 2Li-Mg-15% ยังคงรูปร่างอยู่ในสภาพเดิม คล้ายกับตอนเริ่มต้น (รูปที่ 6(A)) ส่วนตัวอ<mark>ย่าง</mark> 2Li-Mg-M-15% พบว่า ตัวอย่างยังคงมีรูปร่างเป็นเม็ด ้แต่มีการแตกของชิ้นส่วนบริเวณผิวด้านบนของตัวอย่างหลังจากการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจน ทั้งนี้ การบวมและการแตกออกของเม็ดตัว<mark>อย่า</mark>งสามารถ<mark>เกิ</mark>ดขึ้นได้เนื่องจากความเค้น (Stress) ที่มากขึ้น และการขยาย-หดตัวระหว่างรอบของการกักเก็บและปลดปล่อยไฮโดรเจนภายใต้ความดันและ ้อุณหภูมิที่สูง [7] ซึ่งจากผลการ<mark>ทดล</mark>องนี้จะเห็นได้ว่า ต้<mark>องเติ</mark>ม TiO₂-impregnated CNT อย่างน้อย 10 wt. % จึงจะมีผลต่อเสถียรภาพเชิงกลของตัวอย่างในระหว่างการกักเก็บและปลดปล่อยไฮโดรเจน และจากการคำนวณค่าค<mark>วาม</mark>หนาแน่นปรากฏ (Apparent density) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการ บรรจุ พบว่า ตัวอย่าง 2Li-Mg มีค่าความหนาแน่น เท่ากับ 0.89 g/cm³ (รูปที่ 6(B)) และสำหรับ ตัวอย่างที่มีการเติมสารตัวเติม (TiO2-impregnated CNT และ MWCNT-M-TiO2) พบว่า ความ หนาแน่นของตัวอย่างมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณสารตัวเติมเพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้น ~1.0 g/cm3 สำหรับตัวอย่าง 2Li-Mg-15%) ผลการทดลองนี้แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพการบรรจุที่ดีเกิดจากการมี TiO₂impregnated CNT หรือ MWCNT-M-TiO2 ที่ทำหน้าที่เป็นตัวประสานคล้ายกับการเติม ENG [5] ้ และนอกจากนี้ การที่ตัวอย่าง 2Li-Mg และ 2Li-Mg-5% เกิดการเสียสภาพ และมีการแตกของเม็ด ตัวอย่างของ 2Li-Mg-M-15% หลังการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจน จึงทำให้ไม่สามารถวัดค่าและ ้คำนวณหาความหนาแน่นของตัวอย่างได้ ดังนั้น จากรูปที่ 6(B) จึงมีเพียงสองตัวอย่าง โดยจะเห็นได้ว่า ความหนาแน่นของเม็ดตัวอย่างมีการลดลงอย่างมีนัยสำคัญหลังผ่านการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจน เมื่อเทียบกับตัวอย่างที่เตรียมได้ในตอนแรก เช่น ลดจาก 0.99 เหลือ 0.65 g/cm³ และ ลดจาก 1.00 เหลือเพียง 0.70 g/cm³สำหรับตัวอย่าง 2Li-Mg-10% และ 2Li-Mg-15% ตามลำดับ จากผลข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ภายในเม็ดตัวอย่าง 2Li-Mg-10% และ 2Li-Mg-15% มีความพรุน (Porosity) ที่

เพิ่มขึ้นถึง 34 และ 30% ตามลำดับ ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ความพรุนที่เพิ่มขึ้นจะเป็นตัวช่วยให้ไฮโดรเจน สามารถแพร่ผ่านได้ดีขึ้น แต่วัสดุที่มีความพรุนมาก คุณสมบัติการนำความร้อนของมันก็จะลดลงไป ด้วย แต่ในงานวิจัยนี้ เป็นการนำ MWCNT ที่มีคุณสมบัติในการนำความร้อนที่ดีมากมาใช้ จึงคาดว่า น่าจะยังช่วยคงความสามารถในการถ่ายเทความร้อนภายในเม็ดตัวอย่างให้ดีได้ ถึงแม้ความพรุนจะ เพิ่มขึ้นก็ตาม

ร**ูปที่ 8.** ภาพถ่าย (A) และค่าความหนาแน่นปรากฏ (Apparent density) (B) ของตัวอย่างหลังอัด เป็นเม็ด และหลังจากการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจน.

เนื่องจากตัวอย่าง 2Li-Mg-15% มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด ทั้งในด้านของอุณหภูมิและอัตราเร็ว ของการปลดปล่อยแก็สไฮโดรเจน รวมถึงคุณสมบัติเชิงกลที่ดีตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ตัวอย่างนี้จึงถูก เลือกเพื่อนำมาทำการทดสอบการกักเก็บและปลดปล่อยไฮโดรเจนแบบเป็นวัฏจักรเป็นจำนวน 4 รอบ ซึ่งจากรูปที่ 7 จะเห็นได้ว่า ปริมาณแก๊สไฮโดรเจนที่ถูกปลดปล่อยออกมาในรอบที่ 1 และ2 ของ ตัวอย่างจะมีค่าใกล้เคียงกันอยู่ที่ประมาณ 6.4-6.8 wt.% โดยใช้เวลา 7 ชั่วโมง แต่ในรอบที่ 3 และ 4 ปริมาณแก๊สไฮโดรเจนที่ถูกปลดปล่อยลดลงมาอยู่ที่ 5.8 wt.% และใช้เวลา 7 ชั่วโมงเช่นกัน ซึ่งจะเห็น ว่า ตัวอย่าง 2Li-Mg-15% สามารถปลดปล่อยไฮโดรเจนด้วยอัตราที่รวดเร็วตั้งแต่รอบที่ 1 และยังคง รักษาอัตราเร็วให้คงที่ได้ในรอบต่อไป (รอบที่ 2-4) ทั้งนี้อาจเกิดจากผลของการทำหน้าที่เป็นตัวเร่ง ปฏิกิริยาที่มีประสิทธิภาพของ TiO₂ ขนาดเล็กที่ติดอยู่บนผิวของ MWCNT และคุณสมบัติการนำความ ร้อนที่ดีของ MWCNT แต่อย่างไรก็ตาม ตัวอย่าง 2Li-Mg-15% ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ค่อนข้าง บาง (~ 1.00 มิลลิเมตร) เนื่องจากใช้ปริมาณเนื้อสารเพียงเล็กน้อยในการอัด ดังนั้นเพื่อให้ใกล้เคียง การนำไปใช้งานจริงมากขึ้น อาจจะต้องทำการศึกษาโดยเพิ่มปริมาณวัสดุตัวอย่างให้มากขึ้น เพื่อ เตรียมเป็นเม็ดตัวอย่างที่หนามากกว่าเดิม แล้วทำการทดสอบวัดปริมาณไฮโดรเจนและอัตราเร็วของ ปฏิกิริยา ความสามารถในการผันกลับได้ รวมถึงเสถียรภาพเชิงกลระหว่างรอบของการกักเก็บและ ปลดปล่อยเพิ่มเติมต่อไป

ร**ูปที่ 9.** ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติด้านจลนพลศาสตร์ในการปลดปล่อยไฮโดรเจนแบบเป็นวัฏจักร ของตัวอย่าง 2Li-Mg-15%.

ในการศึกษากลไกการเกิดปฏิกิริยาของตัวอย่างและหาคำตอบของปริมาณแก๊สไฮโดรเจนที่ปล่อย ้ออกมาจากตัวอย่าง 2Li-Mq-15% ลดลงเมื่อทำปฏิกิริยาแลกเปลี่ยนไฮโดรเจนไปหลายๆรอบ โดยนำ ตัวอย่าง 2Li-Mg-15% ภายหลังการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจนในรอบที่ 4 และหลังการทำ ปฏิกิริยาปลดปล่อยไฮโดรเจนในรอบที่ 5 ไปทำการวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยเทคนิค PXD และ FTIR ซึ่งจากรูปที่ 8(A) ตัวอย่าง 2Li-Mg-15% ภายหลังการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจนในรอบที่ 4 พบ พีคของ LiBH₄ และ MeH₂ แสดงให้เห็นว่า เกิดกระบวนการผันกลับได้ของระบบคอมโพสิท 2LiBH₄-MgH2 และสำหรับตัวอย่างหลังการทำปฏิกิริยาปลดปล่อยไฮโดรเจนในรอบที่ 5 พบเฟสของ MgB2 และ LiH เกิดขึ้น แสดงว่าเกิดการปลดปล่อยแ<mark>ก๊</mark>สไฮโดรเจนจากสารตัวอย่างได้อย่างสมบูรณ์ ส่วนเฟส ของ MgO ที่เกิดขึ้น เป็นไปได้มากว่า อาจมา<mark>จาก</mark>การเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันกับอากาศและความชื้น หรือ Mg ที่เหลืออยู่เกิดปฏิกิริยากับ TiO₂ (จาก TiO₂-impregnated CNT) ซึ่งจะสอดคล้องกับการที่ ไม่พบเฟสของ TiO2 ปรากฏขึ้นในสเปกตรัม PXD (รูปที่ 8(A)) และเพื่อเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบ เพิ่มเติม จึงใช้เทคนิค FTIR ในการตรวจวั<mark>ด</mark>เฟสขอ<mark>ง</mark> boron (B) ที่มีอยู่ในสารประกอบ โดยจากรูปที่ 8(B) (a-b) จะเห็นได้ว่า ตัวอย่าง 2Li-Mg และ 2Li-Mg-15% ที่เตรียมได้ จะพบพีคการสั่นของพันธะ B-H แบบยึดและงอ (stretching และ bending) ของสารประกอบ LiBH₄ ที่บริเวณเลขคลื่น 2388-2226 และ 1126 cm⁻¹ ตามลำ<mark>ดับ [</mark>40,41] และพบพีค<mark>ขอ</mark>งพันธะ O-H ที่ตำแหน่งเลขคลื่น 1635 cm⁻¹ ซึ่งอาจมาจากอากาศและ/หรือความชื้น [37] ในส่วนของตัวอย่าง 2Li-Mg-15% หลังการทำ ปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจนใ<mark>นร</mark>อบที่ 4 พบว่ามีพีคการสั่นของพันธ**ะ** B-H ที่เป็นของ LiBH₄ และ O-H ที่ อาจเกิดขึ้นจากอากาศแ<mark>ละ/ห</mark>รือ<mark>ความชื้นเช่นกัน ซึ่งแสดงถึ</mark>งกา<mark>รเกิด</mark>ปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจนได้ของ ้ตัวอย่างดังแสดงในรูป 8(<mark>B) (c) นอกจากนี้ ยังพบพีคที่ป็นการสั่นขอ</mark>งพันธะ B-H และ B-O ที่เป็นของ สารประกอบ Li₂B₁₂H₁₂ แ<mark>ละ boron oxide ที่ตำแหน่งเลขค</mark>ลื่น 2486 และ 1429-1387 cm⁻¹ ตามลำดับ [42] ซึ่งการพบพีคการสั่นของพันธะ B-O ทำให้ยืนยันได้ว่า amorphous boron (a-B) ที่ เป็นผลิตภัณฑ์จากปฏิกิริยาการสลายตัวของสารประกอบ LiBH4 ไม่สามารถผันกลับได้ และ Li2B12H12 กับ boron oxide ที่เกิดขึ้นระหว่างรอบการกักเก็บและปลดปล่อยของสารตัวอย่าง 2Li-Me-15% ้ส่งผลให้สูญเสียโบรอนที่จะนำมาใช้ในการผันกลับของปฏิกิริยา ดังนั้นการที่ปริมาณไฮโดรเจนที่ถูก ้ปล่อยจากตัวอย่าง 2Li-Me-15% ค่อยๆลดลง จึงไม่ได้เกิดจากการแพร่ผ่านของแก๊สไฮโดรเจนที่ช้าใน ้ตัวอย่างที่ถูกกดอัด แต่ยังเกิดจากการก่อตัวของเฟส Li₂B₁₂H₁₂ และ boron oxide ที่ผันกลับไม่ได้ ระหว่างปฏิกิริยาแลกเปลี่ยนไฮโดรเจนอีกด้วย

รูปที่ 10. สเปกตรา PXD ของ 2Li-Mg-15% หลังปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจนในรอบที่ 4 และหลังการ ทำปฏิกิริยาปลดปล่อยไฮโดรเจนในรอบที่ 5 (A) และสเปกตรา FTIR (B) ของตัวอย่าง 2Li-Mg (a), ตัวอย่าง 2Li-Mg-15% (b), และตัวอย่าง2Li-Mg-15% หลังการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจนในรอบที่

4 (c).

การกดอัดตัวอย่างให้เป็นเม็ดช่วยให้ความจุไฮโดรเจนโดยปริมาตรและคุณสมบัติการนำความ ้ร้อนของวัสดุไฮไดร์เพิ่มขึ้นเนื่องจากเป็นการลดช่องว่างระหว่างอนุภาค อย่างไรก็ตามการใช้แรงอัดที่ มากจนเกินไป ส่งผลให้การแพร่ผ่านของแก๊สไฮโดรเจนในตัวอย่างแย่ลง และตัวอย่างปล่อยไฮโดรเจน ได้ช้าลง นอกจากนี้เสถียรภาพเชิงกลของวัสดุไฮไดร์ที่ถูกกดอัดเมื่อต้องอยู่ภายใต้สภาวะอุณหภูมิและ ้ความดันที่สูงในระหว่างปฏิกิริยาแลกเปลี่ยน<mark>ไฮ</mark>โดรเจนก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ต้องคำนึงถึง งานวิจัยนี้ เป็นการปรับปรุงคุณสมบัติทั้งในด้านจลนพ<mark>ลศสา</mark>ตร์และเสถียรภาพเชิงกลของวัสดุคอมโพสิท 2LiBH₄-MgH2 ในระหว่างปฏิกิริยาแลกเปลี่ยนไฮโดรเจนด้วยการเติม 5-15 wt. % MWCNT ที่มี TiO2 ติดอยู่ ู้บนึ้นผิว (TiO₂-impregnated CNT) คุณ<mark>ส</mark>มบัติก<mark>าร</mark>เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาของ TiO₂ ที่มีต่อวัสดุไฮไดร์ และคุณสมบัติการนำความร้อนที่ดีขอ<mark>ง M</mark>WCNT <mark>ส่งผ</mark>ลให้การถ่ายเทความร้อนในระหว่างปฏิกิริยา ปลดปล่อย/กักเก็บไฮโดรเจน และ<mark>คุณ</mark>สมบัติทางจ[ู]ลนพล<mark>ศาส</mark>ตร์ของ 2LiBH₄-MgH₂ ดีขึ้นได้ โดยพบว่า อุณหภูมิเริ่มต้นในการปล่อยไฮโดรเจนของตัวอย่าง2LiBH₄-MgH₂ แบบอัดเม็ดลดลง (∆T = 25 °C) เมื่อเติม TiO₂-impregnated CNT ลงไป15 wt. % สำหรับปริมาณไฮโดรเจนที่ถูกปลดปล่อยของ ้ตัวอย่าง 2LiBH₄-MgH₂ ที่เติม TiO₂-impregnated CNT พบว่า มีปริมาณ 75-77% ของค่าความจุ ทางทฤษฎี ในขณะที่วัส<mark>ดุไฮไ</mark>ดร์แบบอัดเม็ดที่ไม่ได้เติม TiO₂-impregnated CNT ปล่อยไฮโดรเจน ้ออกมาเพียง 68% การปรับ<mark>ปรุงคุณสมบัติทางจลนพลศาสตร์และ</mark>การลดความเสถียรทางความร้อน ของ LiBH4 เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเติม TiO2-impregnated CNT ลงไป 15 wt. % และเนื่องจาก การมีคุณสมบัติการปลดปล่อยไฮโดรเจนและการบรรจุที่ดี ค่าความจุไฮโดรเจนโดยปริมาตรของ ตัวอย่าง 2LiBH₄-MgH₂ จึงเพิ่มขึ้นจาก 35.6 เป็น 68 gH₂/L (เพิ่มขึ้นถึง 91%) เมื่อเติม 15 wt. % TiO₂-impregnated CNT นอกจากนี้ยังพบว่าการเติม TiO₂-impregnated CNT อย่างน้อย 10 wt.% จะสามารถช่วยเพิ่มความเสถียรเชิงกลภายใต้สภาวะความเค้นสูงและป้องกันการขยายตัวของ เม็ดตัวอย่าง 2LiBH4-MgH2 ในระหว่างปฏิกิริยาแลกเปลี่ยนไฮโดรเจนได้ และถึงแม้ว่าความพรุนของ ้ตัวอย่างจะเพิ่มขึ้นหลังการทำปฏิกิริยากักเก็บไฮโดรเจน ซึ่งอาจจะส่งผลให้ความสามารถในการนำ ้ความร้อนในตัวอย่างลดลง แต่ประสิทธิภาพในการปลดปล่อยไฮโดรเจนของตัวอย่างนี้ยังคงดีอยู่ เนื่องจากคุณสมบัติการนำความร้อนที่ดีของ MWCNT

บรรณานุกรมกรม

- Jepsen J, Milanese C, Girella A, Lozano GA, Pistidda C, Bellostavon Colbe J, et al.
 Compaction pressure influence on material properties and sorption behavior of
 LiBH₄-MgH₂ composite. Int J Hydrogen Energy 2013; 38: 8357-66.
- [2] Lozano GA, Bellosta von Colbe J, Bormann R, Klassen T, Dornheim M. Enhanced volumetric hydrogen density in sodium alanate by compaction. J Power Sources 2011; 196: 9254-9.
- [3] Kim KJ, Montoya B, Razani A, Lee KH. Metal hydride compacts of improved thermal conductivity. Int J Hydrogen Energy 2001; 26: 609-13.
- [4] Chaise A, de Rango P, Ph Marty, Fruchart D, Miraglia S, Oliv_es R, et al. Enhancement of hydrogen sorption in magnesium hydride using expanded natural graphite. Int J Hydrogen Energy 2009; 34: 8589-96.
- [5] Pohlmann C, R€ontzsch L, Kalinichenka S, Hutsch T, Kieback B. Magnesium alloygraphite composites with tailored heat conduction properties for hydrogen storage applications. Int J Hydrogen Energy 2010; 35: 12829-36.
- [6] Yan MY, Sun F, Liu XP, Ye JH. Effects of compaction pressure and graphite content on hydrogen storage properties of Mg (NH₂)₂-2LiH hydride. Int J Hydrogen Energy 2014; 39: 19656-61.
- [7] B€osenberg U. LiBH₄-MgH₂ composites for hydrogen storage. Hamburg/Germany: Technische Universit€at Hamburg-Harburg; 2009. Institute of Materials Physics and Technology, vol. PhD.
- [8] Ruffieux P, Gr€oning O, Bielmann M, Gr€oning P. Hydrogen chemisorption on sp²bonded carbon: influence of the local curvature and local electronic effects. Appl Phys A Mater Sci Process 2004; 78: 975-80.

- [9] Wu C, Cheng HM. Effects of carbon on hydrogen storage performances of hydrides. J Mater Chem 2010; 20: 5390-400.
- [10] Thiangviriya S, Utke R. Improvement of dehydrogenation kinetics of 2LiBH₄-MgH₂ composite by doping with activated carbon nanofibers. Int J Hydrogen Energy 2016; 41: 2797-806.
- [11] Lillo-R_odenas MA, Guo ZX, Aguey-Zinsou KF, Cazorla-Amor_os D, Linare-Solano
 A. Effects of different carbon materials on MgH₂ decomposition. Carbon 2008; 46: 126-37.
- [12] Ranjbar A, Ismail M, Guo ZP, Yu XB, Liu HK. Effects of CNTs on the hydrogen storage properties of MgH₂ and MgH₂-BCC composite. Int J Hydrogen Energy 2010; 35: 7821-6.
- [13] Rather SU, Taimoor AA, Muhammad A, Alhamed YA, Zaman SF, Ali AM. Kinetics of hydrogen adsorption on MgH₂/CNT composite. Mater Res Bull 2016; 77: 23-8.
- [14] Bhatnagar A, Pandey SK, Dixit V, Shukla V, Shahi RR, Shaz MA, et al. Catalytic effect of carbon nanostructure on the hydrogen storage properties of MgH₂-NaAlH₄ composite. Int J Hydrogen Energy 2014; 39: 14240-6.
- [15] Hsu WC, Yang CH, Tsai WT. Catalytic effect of MWCNT on the dehydrogenation behavior of LiAlH₄. Int J Hydrogen Energy 2014; 39: 927-33.
- [16] Wu T, Xue X, Zhang T, Hu R, Kou H, Li J. Effects of MWCNT on hydrogen storage properties of a Zr-based Laves phase alloy. Int J Hydrogen Energy 2016; 41: 4168-76.
- [17] Ismail M, Zhao Y, Yu XB, Nevirkovets IP, Dou SX. Significantly improved dehydrogenation of $LiAlH_4$ catalysed with TiO_2 nanopowder. Int J Hydrogen Energy 2011; 36: 8327-34.

- [18] Mao JF, Yu XB, Guo ZP, Liu HK, Wu Z, Ni J. Enhanced hydrogen storage performances of NaBH₄-MgH₂ system. J Alloys Compd 2009; 479: 619-23.
- [19] Meggouh M, Grant DM, Walker DS. Optimizing the destabilization of $LiBH_4$ for hydrogen storage and the effect of different Al sources. J Phys Chem C 2011; 115: 22054-61.
- [20] Choi YJ, Lu J, Sohn HY, Fang ZZ. Reaction mechanisms in the $Li_3AlH_6/LiBH_4$ and $Al/LiBH_4$ systems for reversible hydrogen storage. Part 1: H capacity and role of Al. J Phys Chem C 2011; 115: 6040-7.
- [21] Li Y, Xiao X, Chen L, Han L, Shao J, Fan X, et al. Effects of fluoride additives on the hydrogen storage performance of 2LiBH_4 -Li₃AlH₆ destabilized system. J Phys Chem C 2012; 116: 22226-30.
- [22] Mao JF, Guo ZP, Liu HK, Yu XB. Reversible hydrogen storage in titanium-catalyzed LiAlH₄-LiBH₄ system. J Alloys Compd 2009; 487: 434-8.
- [23] Blanchard D, Shi Q, Boothroyd CB, Vegge T. Reversibility of Al/Ti modified LiBH₄.
 J Phys Chem C 2009; 113: 14059-66.
- [24] Zhang L, Cai J, Zhao L, Gao W, Liu J, Wang Y. Improved hydrogen storage properties of LiAlH₄ by mechanical milling with TiF₃. J Alloys Compd 2015; 647: 756-62.
- [25] Paduani C, Jena P. Role of Ti-based catalysts in the dehydrogenation mechanism of magnesium borohydride: a cluster approach. Int J Hydrogen Energy 2013; 38: 2357-62.
- [26] Yu XB, Grant DM, Walker GS. Low-temperature dehydrogenation of LiBH₄ through destabilization with TiO₂. J Phys Chem C 2008; 112: 11059-62.
- [27] Mao J, Guo Z, Yu X, Ismaol M, Liu H. Enhanced hydrogen storage performance of LiAlH₄-MgH₂-TiF₃ composite. Int J Hydrogen Energy 2011; 36: 5369-74.

- [28] Daryani M, Simchi A, Sadati M, Hosseini HM, Targholizadeh H, Khakbiz M. Effects of Ti-based catalysts on hydrogen desorption kinetics of nanostructured magnesium hydride. Int J Hydrogen Energy 2014; 39: 21007-14.
- [29] Thaweelap N, Utke R. Dehydrogenation kinetics and reversibility of LiAlH₄-LiBH₄ doped with Ti-based additives and MWCNT. J Phys Chem Solids 2016; 98: 149-55.
- [30] Tan CY, Tsai WT. Effects of TiCl₃-decorated MWCNT addition on the dehydrogenation behavior and stability of LiAlH₄. Int J Hydrogen Energy 2014; 39: 20038-44.
- [31] Yuan J, Zhu Y, Li Y, Zhang L, Li L. Effect of multi-wall carbon nanotubes supported palladium addition on hydrogen storage properties of magnesium hydride. Int J Hydrogen Energy 2014; 39: 10184-94.
- [32] Su W, Zhu Y, Zhang J, Liu Y, Yang Y, Mao Q, et al. Effect of multi-wall carbon nanotubes supported nano-nickel and TiF₃ addition on hydrogen storage properties of magnesium hydride. J Alloys Compd 2016; 669: 8-18.
- [33] Rather SU, Hwang SW. Comparative hydrogen uptake study on titanium-MWCNT composite prepared by two different methods. Int J Hydrogen Energy 2016; 41: 18114-20.
- [34] Muduli S, Lee W, Dhas V, Mujawar S, Dubey M, Vijayamohanan K, et al. Enhanced conversion efficiency in dye-sensitized solar cells based on hydrothermally synthesized TiO₂-MWCNT nanocomposites. ACS Appl Mater Interfaces 2009; 1: 2030-5.
- [35] Singjai P, Changsarn S, Thongtem S. Electrical resistivity of bulk multi-walled carbon nanotubes synthesized by an infusion chemical vapor deposition method. Mater Sci Eng A 2007; 443: 42-6.

- [36] Plerdsranoy P, Wiset N, Milanese C, Laipple D, Marini A, Klassen T, et al. Improvement of thermal stability and reduction of LiBH₄/polymer host interaction of nanoconfined LiBH₄ for reversible hydrogen storage. Int J Hydrogen Energy 2014; 40: 392-402.
- [37] Gosalawit-Utke R, Meethom S, Pistidda C, Milanese C, Laipple D, Saisopa T, et al. Destabilization of LiBH₄ by nanoconfinement in PMMA-co-BM polymer matrix for reversible hydrogen storage. Int J Hydrogen Energy 2014; 39: 5019-29.
- [38] Liu J, Luo J, Yang W, Wang Y, Zhu L, Xu Y, et al. Synthesis of single-crystalline anatase TiO₂ nanorods with highperformance dye-sensitized solar cell. J Mater Sci Technol 2015; 31: 106-9.
- [39] Nielsen TK, B€osenberg U, Gosalawit R, Dornheim M, Cerenius Y, Basenbacher F, et al. A reversible nanoconfined chemical reaction. ACS Nano 2010; 4: 3903-8.
- [40] Thiangviriya S, Utke R. LiBH₄ nanoconfined in activated carbon nanofiber for reversible hydrogen storage. Int J Hydrogen Energy 2015; 40: 4167-74.
- [41] Plerdsranoy P. Utke R.Confined LiBH₄-LiAlH₄ in nanopores of activated carbon nanofibers. Int J Hydrogen Energy 2015; 40: 7083-92.
- [42] Mohlala PJ, Strydom CA. FTIR and XPS study of the adsorption of probe molecule used to model alkyd resin adhesion to low carbon aluminium killed steel. Int J Adhes Adhes 2009; 29: 240-7.

Available online at www.sciencedirect.com

ScienceDirect

journal homepage: www.elsevier.com/locate/he

Compaction of LiBH₄-MgH₂ doped with MWCNTs-TiO₂ for reversible hydrogen storage

Praphatsorn Plerdsranoy^{*a*}, Songwuit Chanthee^{*a*}, Rapee Utke^{*a,b,**}

^a School of Chemistry, Institute of Science, Suranaree University of Technology, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand ^b Center of Excellent on Advanced Functional Materials (CoE-AFM), Suranaree University of Technology, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

ARTICLE INFO

Article history: Received 6 July 2016 Received in revised form 20 October 2016 Accepted 9 November 2016 Available online 2 December 2016

Keywords: Apparent density Compacted hydride Hydrogen permeability Porosity Dehydrogenation kinetics

ABSTRACT

According to catalytic effects of TiO_2 on kinetic properties of hydrides and thermal conductivity of multiwall carbon nanotubes (MWCNTs) favoring heat transfer during de/ rehydrogenation, improvement of dehydrogenation kinetics of compacted 2LiBH₄-MgH₂ by doping with MWCNTs decorated with TiO2 (MWCNTs-TiO2) is proposed. Via solution impregnation of Ti-isopropoxide on MWCNTs and hydrothermal reaction to produce TiO₂, high surface area and good dispersion of TiO₂ on MWCNTs surface are obtained. Composite of 2LiBH₄-MgH₂ is doped with 5-15 wt. % MWCNTs-TiO₂ and compacted into the pellet shape (diameter and thickness of 8 and 1.00-1.22 mm, respectively). By doping with 15 wt. % MWCNTs-TiO₂, not only fast dehydrogenation kinetics is obtained, but also reduction of onset dehydrogenation temperature ($\Delta T = 25$ °C). Besides, gravimetric and volumetric hydrogen storage capacities of compacted 2LiBH₄-MgH₂ increase to 6.8 wt. % and 68 gH₂/L, respectively, by doping with 15 wt. % MWCNTs-TiO₂ (~twice as high as undoped sample). The more the MWCNTs-TiO₂ contents, the higher the apparent density (up to ~1.0 g/cm³ by doping with 15 wt. % MWCNTs-TiO₂). The latter implies good compaction, resulting in the development of volumetric hydrogen capacity. In the case of mechanical stability during cycling, compacted 2LiBH₄-MgH₂ doped with at least 10 wt. % MWCNTs-TiO₂ maintains the pellet shape after rehydrogenation. Although increase of porosity (up to 30%), leading to the reduction of thermal conductivity, is detected after rehydrogenation of compacted 2LiBH₄-MgH₂ doped with 15 wt. % MWCNTs-TiO₂, comparable kinetics during cycling is obtained. This benefit can be achieved from thermal conductivity of MWCNTs.

 \odot 2016 Hydrogen Energy Publications LLC. Published by Elsevier Ltd. All rights reserved.

Introduction

For on-board fuel cell application, loose powder bed of hydride materials cannot fulfill the requirements due to low volumetric hydrogen storage capacity from void volume inside the bed. Powder densification via compaction of hydrides has been proposed to not only enhance volumetric capacity, but also improve thermal conductivity [1,2]. However, heat transport during hydrogen exchange reaction was hampered in the case of larger bed size of hydride, limiting the overall reaction rate. In addition, large strain changes upon de/rehydrogenation cycles lead to the decrepitation

E-mail address: rapee.g@sut.ac.th (R. Utke).

http://dx.doi.org/10.1016/j.ijhydene.2016.11.066

0360-3199/© 2016 Hydrogen Energy Publications LLC. Published by Elsevier Ltd. All rights reserved.

^{*} Corresponding author. School of Chemistry, Institute of Science, Suranaree University of Technology, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand.

and disaggregation of compacted hydride, resulting in loose powder bed with poor thermal conductivity (0.1 W/m K) [3]. Two well-known methods of doping thermal conductive materials (e.g., expanded natural graphite, ENG) and increasing compaction pressure were carried out to solve these problems of compacted hydrides. Several hydride materials (e.g., MgH₂ [4], intermetallic hydrides of LaNi₅ [3] and Mg₉₀Ni₁₀ [5], and Mg(NH₂)₂-2LiH [6]) were doped with ENG and compacted to disk and/or cylindrical shapes. Thermal conductivity of compacted hydrides increased with ENG content. For example, thermal conductivity of MgH2-10 wt. % ENG compacted under 100 MPa enhanced in the radial direction up to 7.5 W/m K, while that in the axial direction was comparable to compacted MgH₂ without ENG [4]. For Mg₉₀Ni₁₀ alloys doped with 5–25.5 wt. % ENG and compacted under different pressures (150-600 MPa), the more the compaction pressure and ENG content, the lower the porosity in the compacted samples. This indicated good compaction due to the role of ENG as a lubricant [5]. Significant enhancement of thermal conductivity (up to 46.7 W/ m K) in the radial direction was observed from Mg₉₀Ni₁₀-25.5 wt. % ENG. The compaction in the axial direction provided two benefits in the radial direction, i.e., good alignment of large particles and predominant elongation of single-phase particle, yielding the improvement of thermal conductivity in radial direction [1]. However, high compaction pressure and ENG content obstructed hydrogen permeability during de/rehydrogenation, especially in the same direction as compaction [4].

effects of compaction pressures Furthermore, (75–600 MPa) on thermal conductivity, dehydrogenation kinetics, and morphology of the compacted LiBH₄-MgH₂ composite were investigated [1]. Although improvement of thermal conductivity and reduction of porosity were obtained with increase of compaction pressure, dehydrogenation kinetics was sluggish due to the reduction of hydrogen permeability. For example, hydrogen content released during the 4th cycle of loose powder sample of LiBH₄-MgH₂ was \sim 9 wt. % H₂, while that of the compacted sample under 600 MPa was only 2 wt. % H₂. However, cracks detected upon cycling due to high stress and expansion resulted in the improvement of hydrogen diffusion and kinetics [1,7]. Despite crack formation, decrepitation of the pellet was not found due to the stable framework of Mg-containing compounds (e.g., MgH₂ and MgB_2).

In the present work, we would like to propose a new method to improve dehydrogenation kinetics and mechanical stability during cycling of compacted 2LiBH_4 -MgH₂ by doping with multiwall carbon nanotubes (MWCNTs) decorated with titanium (IV) oxide (TiO₂). It was reported that the curvatures and good thermal conductivity of MWCNTs could benefit hydrogen diffusion and heat transfer during de/rehydrogenation [8–10]. MWCNTs have been doped into several hydrides and intermetallic compound, such as MgH₂, LiAlH₄, MgH₂-NaAlH₄, and Zr(_{V0.95}Ni_{0.05})₂ to improve de/rehydrogenation kinetics [11–16]. In the case of Ti-based oxides (TiO₂ and Ti-isopropoxide), hydride (TiH₂), and halides (TiCl₃ and TiF₃), they are known catalysts or additives for kinetic improvement of metal and composite hydrides (e.g., LiBH₄, LiAlH₄, MgH₂, Mg(BH₄)₂, LiAlH₄-MgH₂, and LiAlH₄-LiBH₄

[17-29]). Furthermore, combination of transition metal based catalysts and MWCNTs has been proposed to develop dehydrogenation and reversibility of hydride materials [30-33]. However, all previous reports of hydride materials doped with MWCNTs, Ti-based catalysts, or combined MWCNTs with Tibased catalysts were carried out in the form of loose powder samples. The present study is for the first time dealing with compacted sample of 2LiBH₄-MgH₂ doped with MWCNTs decorated with TiO₂ (MWCNTs-TiO₂). This work provides the preliminary results of de/rehydrogenation performance and mechanical stability during cycling of this material when it is packed in hydrogen storage tank. Successful decoration and good dispersion of TiO2 on the surface of MWCNTs are confirmed. The powder samples of 2LiBH₄-MgH₂ doped with 5, 10, and 15 wt. % MWCNTs-TiO₂ are compacted under the same pressure by using a pellet die set (8 mm diameter) to obtain the pellet samples. The effects of MWCNTs-TiO₂ on compaction performance and mechanical stability during cycling are determined. The compositions of as-prepared, dehydrogenated, and rehydrogenated samples as well as dehydrogenation temperature and kinetics are investigated.

Experimental details

Sample preparation

Multiwall carbon nanotubes (MWCNTs) decorated with titanium (IV) oxide (TiO₂) were prepared by a hydrothermal method [34]. MWCNTs from Nano Materials Research Unit, Chiangmai University, Chiangmai, Thailand [35] of 20 g were immersed into 2.00 mL of titanium (IV) isopropoxide solution (98+ %, Acros Organics) and sonicated at ambient temperature for 20 min. The mixture was hydrolyzed by adding 10.00 mL of deionized (DI) water and transferred to a Teflon-lined autoclave vessel along with 3.00 mL of H₂SO₄ (1.0 M). The autoclave vessel was kept at 175 °C for 24 h. The product was washed thoroughly with DI water and dried at 50 °C for 24 h in a dustproof environment to obtain grayish powder of MWCNTs decorated with TiO₂, denoted as MWCNTs-TiO₂.

The powder samples of MgH₂ (95%, Acros Organics) and LiBH₄ (≥90%, hydrogen storage grade, Acros Organics) under 2:1 (LiBH₄:MgH₂) mole ratio were packed into a sealed vial (8004 Tungsten carbide vial set, a SPEX SamplePrep, USA) under a nitrogen (N₂) atmosphere in a glove box and milled by using a SPEX SamplePrep 8000D DUAL Mixer/Mill® to obtain milled 2LiBH₄-MgH₂, denoted as 2Li-Mg. A ball-to-powder weight ratio and a milling time were 15:1 and 5 h, respectively. The powder sample of 2Li-Mg was ground with 5, 10, and 15 wt. % MWCNTs-TiO₂ in a mortar under N₂ atmosphere in the glove box to obtain 2Li-Mg-5% MWCNTs-TiO₂, 2Li-Mg-10% MWCNTs-TiO₂, and 2Li-Mg-15% MWCNTs-TiO₂, respectively, denoted as 2Li-Mg-5%, 2Li-Mg-10%, and 2Li-Mg-15%, respectively. Regarding the peak area obtained from an energy dispersive X-ray spectroscopy (EDS) result, corresponding to the relative content of elements in MWCNTs-TiO₂, i.e., carbon (C), titanium (Ti), and oxygen (O) (Fig. 2(E)), ~42% MWCNTs surface was decorated with TiO₂. For comparison, 0.0106 and 0.0253 g of TiO₂ (98.0-100.5% TiO₂, Acros Organics) and MWCNTs, respectively, were mixed and denoted as MWCNTs-

Fig. 1 – PXD spectra of pristine TiO_2 and MWCNTs- TiO_2 .

M-TiO₂. The powder sample of 2Li-Mg containing 15 wt. % MWCNTs-M-TiO₂, denoted as 2Li-Mg-M-15%, was prepared by grinding MWCNTs-M-TiO₂ with 0.2396 g of 2Li-Mg. All powders samples of ~50–60 mg were compacted under the same pressure of 5 tons for 2 min by using the pellet die set (8 mm diameter from Msscientific Chromatographie-Handel GmbH, Germany) to achieve the pellet samples with the thickness of 1.00–1.22 mm. Considering the surface area of the pellet ($\pi r^2 = 3.14 \times (4 \times 10^{-3} m)^2 = 5.02 \times 10^{-5} m^2$), compaction pressure of 976 MPa was calculated.

Characterizations

Powder X-ray diffraction (PXD) of pristine TiO_2 and MWCNTs-TiO₂ as well as as-prepared, dehydrogenated, and rehydrogenated pellets were carried out by using a Bruker D2 PHASER with Cu K_a radiation ($\lambda = 0.15406$ nm). To protect the sample from oxygen and humidity, it was packed in an airtight sample holder, covered by a poly(methyl methacrylate) (PMMA) dome, under N₂ atmosphere in the glove box. The diffraction patterns were collected in a 20 range of 10–80° with a scanning step of 0.02 °/s. Fourier transform infrared spectroscopy

Fig. 2 – SEM images of MWCNTs (A) and MWCNTs-TiO₂ (B) as well as elemental mapping of titanium (C) and oxygen (D), and EDS results (E) of MWCNTs-TiO₂.

(FTIR) was carried out by using a Bruker Tensor 27-Hyperion 2000. The powder sample was ground with anhydrous KBr in the mortar under a weight ratio of ~10:1 (KBr:powder sample). The mixture was pressed under 15 tons for 1 min to obtain KBr pellet. The KBr pellet containing the sample was assembled in the sample holder located in the direction of infrared radiation. The FTIR spectra were collected at room temperature in the wavenumber range of 4000–400 cm⁻¹ with 64 scans for both sample and background.

Morphology and elemental analysis of MWCNTs and MWCNTs-TiO₂ were studied by scanning electron microscopy (SEM) using an Auriga from Zeiss, Germany. The powder sample was deposited on the sample holder by using silver glue (in n-butyl acetate) and the evaporation of n-butyl acetate was done in the glove box at room temperature for 2 h. Regarding the electrical conductivity of MWCNTs, coating of electron conductive elements (e.g., Au, Pd, or Pt) was not necessary, which the native morphology of the sample was clearly observed. Energy dispersive X-ray spectroscopy (EDS) and elemental mapping were managed by an apparatus from EDAX Inc., USA. Smart SEM and EDS Genesis programs were used for morphological studies and elemental analyses, respectively.

Thermogravimetry (TG) during dehydrogenation of compacted samples were carried out by using a Netzsch STA 449F3 Jupiter. The powder sample of ~10–15 mg was heated from room temperature to 500 °C (5 °C/min) under a N₂ flow of 50 mL/min. The relative compositions of hydrogen (H₂) and diborane (B₂H₆) gases in the exhaust gas during dehydrogenation were continuously determined by mass spectrometry (MS) using a Netzsch QMS 403C mass spectrometer.

Dehydrogenation kinetics and reversibility of compacted samples were studied by using a laboratory scale setup of a carefully calibrated Sievert type apparatus [36,37]. The powder sample of ~50–100 mg was packed in a high pressure stainless steel sample holder (316SS, Swagelok) under N₂ atmosphere in the glove box and transferred to the Sievert-type apparatus. Two K-type thermocouples (-250 to 1300 °C, SL heater) were attached to the sample holder and to the furnace for measuring the temperature changes during de/rehydrogenation. Pressure transducers (C206, Cole Parmer) in the pressure range of 0-500 and 0-3000 psig were used to measure the pressure changes due to hydrogen desorption and absorption, respectively. Thermocouples and pressure transducers were connected to an AI210I module convertor data logger (from Wisco), measuring and transferring (every 1 s) the pressure and temperature changes to the computer. Dehydrogenation was done under 3-4 bar H_2 (purity = 99.999%) by heating the sample from room temperature to 400 °C via a furnace controlled by a PID temperature controller. For rehydrogenation, the dehydrogenated sample was pressurized under 80 bar H_2 (purity = 99.999%) at 400 °C for 12 h. Once the pressure reading was constant, gravimetric hydrogen storage capacity (wt. % H₂) was calculated from pressure change (Δp) and Equations (1) and (2). For volumetric hydrogen storage capacity (gH₂/L), it was calculated from full gravimetric hydrogen storage capacity as well as weight and volume of the compacted sample.

$(\Delta p)V = nRT$

 H_2 desorbed (wt. %) = [(n × 2.0158)/sample weight] × 100 (2)

where p, V, and T are hydrogen pressure (atm), volume of the system (L), and temperature (K), respectively, n is the number of hydrogen moles (mol), and R is gas constant (0.0821 L atm K⁻¹ mol⁻¹).

Apparent density of the compacted samples was calculated from volume and weight of the pellets. The pellet dimensions (diameter and height) were measured by using a micrometer caliper with an error of ± 0.01 mm, while the weight was obtained from a four-digit analytical balance. All measurements were carried out five times to achieve the average values of pellet dimensions and weight used for the calculation of apparent density. To study the mechanical stability of compacted samples during cycling, physical appearance of as-prepared and absorbed pellets was taken into account.

Results and discussion

To confirm the transformation of Ti-isopropoxide to TiO₂ via hydrothermal method, pristine TiO₂ and MWCNTs-TiO₂ were characterized by PXD technique. From Fig. 1, diffraction peaks of pristine TiO₂ are sharp and in agreement with anatase TiO₂ [38], while those of MWCNTs-TiO₂, also in agreement with anatase TiO₂, are significantly broader. The latter suggests successful transformation of Ti-isopropoxide to TiO₂ on MWCNTs surface. Broad diffraction peaks (increase of full width at half-maximum (FWHM)) of TiO₂ found in MWCNTs-TiO₂ hint at the increment of amorphous degree and the reduction of TiO₂ particle size based on the Scherrer equation of $d = 0.9\lambda/\beta\cos\theta$, where *d* is the average crystallite size, λ is the wavelength of the incident X-ray, β is FWHM, and θ is Bragg angle [38–40]. Regarding particle size reduction of TiO₂, the enhancement of surface area is achieved.

Furthermore, morphology of MWCNTs and MWCNTs-TiO₂ as well as the distribution of TiO₂ on the surface of MWCNTs were characterized by SEM-EDS-elemental mapping technique. From Fig. 2(A) and (B), both MWCNTs and MWCNTs-TiO₂ show the mixture of tubular structure and agglomeration of nanotubes, implying maintained morphology of MWCNTs after TiO₂ decoration. For elemental mapping and analysis, MWCNTs-TiO₂ as morphology shown in Fig. 2(B) is further studied. Fig. 2(C) and (D) exhibit good dispersion of titanium (Ti) and oxygen (O) from TiO_2 all over MWCNTs surface. The elemental analysis of MWCNTs-TiO₂ represents mainly carbon (C) from MWCNTs together with Ti and O from TiO_2 (Fig. 2(E)). Due to good dispersion and high surface area of TiO_2 on MWCNTs, de/rehydrogenation performance of compacted hydride doped with MWCNTs-TiO₂ can be improved. Besides, curvatures and good thermal conductivity of MWCNTs, benefiting hydrogen diffusion and heat transfer during de/ rehydrogenation [8–10], promote hydrogen exchange reaction.

Afterward, the compositions of as-prepared samples of compacted 2Li-Mg-5%, 2Li-Mg-10%, and 2Li-Mg-15% were investigated by PXD technique. All compacted samples reveal diffraction patterns of o-LiBH₄, MgH₂, and TiO₂, suggesting no reaction between either hydrides or hydrides and MWCNTs-TiO₂ during sample preparation (Fig. 3).

Fig. 3 – PXD spectra of as-prepared samples of compacted 2Li-Mg-5% (a), 2Li-Mg-10% (b), and 2Li-Mg-15% (c).

Furthermore, hydrogen content released, dehydrogenation temperature, and kinetics were studied by TG and MS techniques. According to the dehydrogenation of 2LiBH₄-MgH₂ composite (Equation (3)), theoretical hydrogen storage capacity of 11.4 wt. % is obtained.

$$2\text{LiBH}_{4(1)} + \text{MgH}_{2(s)} \rightarrow 2\text{LiH}_{(s)} + \text{MgB}_{2(s)} + 4\text{H}_{2(g)}$$
 (3)

Therefore, theoretical storage capacity of compacted 2Li-Mg-5%, 2Li-Mg-10%, 2Li-Mg-15%, and 2Li-Mg-M-15% are 10.8, 10.3, 9.7, and 9.7 wt. % H₂, respectively. From Fig. 4(A), compacted 2Li-Mg liberates 7.7 wt. % H₂ (67.5% of theoretical capacity) in two steps at onset dehydrogenation temperatures of 370 and 425 °C for MgH₂ and LiBH₄, respectively (H₂-MS result in Fig. 4(B)). In the case of compacted 2Li-Mg-5%, 2Li-Mg-10%, and 2Li-Mg-15%, hydrogen content released of 8.3, 7.0, and 7.3 wt. % H_2 , respectively (77, 68, and 75% of theoretical capacity, respectively) are obtained together with reduction of onset dehydrogenation temperatures for MgH₂ and LiBH₄ to 345–355 and 400 °C, respectively ($\Delta T = up$ to 25 °C) (Fig. 4(A) and (B)). For compacted 2Li-Mg-M-15%, totally 6.6 wt. % H₂ (68% of theoretical capacity) desorb with onset dehydrogenation temperatures of MgH₂ and LiBH₄ at 355 and 400 °C, respectively. Thus, by doping with MWCNTs-TiO₂ dehydrogenation kinetics is significantly improved. For example, up to 75-77% of theoretical hydrogen capacity is obtained after doping with MWCNTs-TiO₂, while those of compacted 2Li-Mg and 2Li-Mg-M-15% are comparable of ~68% (Fig. 4(A)). Moreover, it should be noted that hydrogen signal in the temperature range of 400-425 °C (red frame in Fig. 4(B)), corresponding to the onset decomposition range of thermodynamically stable phase (LiBH₄), gradually enhances with MWCNTs-TiO₂ contents, especially compacted 2Li-Mg-10% and 2Li-Mg-15%,

–△— 2Li-Mg<mark>-</mark>10% —▽— 2Li-Mg-15% —☆— 2Li-Mg-M-15%

Fig. 4 – Simultaneous TG-MS results of all compacted samples. Onset decomposition of thermodynamically stable $LiBH_4$ in the temperature range of 400-425 °C is shown in red frame (B).

while those of compacted 2Li-Mg and 2Li-Mg-M-15% are less significant. Although 2LiBH_4 -MgH₂ composite doped with either MWCNTs-M-TiO₂ or MWCNTs-TiO₂ results in comparable (onset) dehydrogenation temperature, good dispersion and high surface area of TiO₂ found in MWCNTs-TiO₂ favor faster dehydrogenation kinetics, especially for thermodynamically stable LiBH₄. Besides, signal of diborane gas (B₂H₆) is not detected during dehydrogenation of all compacted samples (Fig. 4(B)).

Furthermore, dehydrogenation kinetics as well as gravimetric and volumetric hydrogen storage capacities of all compacted samples were investigated by titration measurements. During the 1st dehydrogenation at 400 °C under 3–4 bar H₂, compacted 2Li-Mg and 2Li-Mg-M-15% liberate 4.0 and 4.1 wt. % H₂, respectively, while compacted 2Li-Mg-5%, 2Li-Mg-10%, and 2Li-Mg-15% desorb up to 5.0, 6.1, and 6.8 wt. % H₂, respectively (Fig. 5(A)). All compacted samples show comparable kinetics in the first dehydrogenation step of MgH₂. For the second decomposition step of LiBH₄, compacted 2Li-Mg-5% (or 2Li-Mg-10%) and 2Li-Mg-15% start to release hydrogen at 8 and 4 h, respectively, and increase steeply, whereas compacted 2Li-Mg requires up to 12 h and

Fig. 5 – Dehydrogenation kinetics (A) and calculated hydrogen storage capacities (B) of all compacted samples.

very sluggish. In the case of compacted 2Li-Mg-M-15%, it seems that partial dehydrogenation of MgH₂ delays as shown as slight increase of hydrogen signal at ~7 h, while the decomposition of LiBH₄ begins at ~10 h (Fig. 5(A)). The superior kinetics especially of LiBH₄ observed from compacted samples doped with MWCNTs-TiO₂ as compared with compacted 2Li-Mg and 2Li-Mg-M-15% is in agreement with MS results (Fig. 4(B)). The deficient hydrogen content released with respect to theoretical capacity of all compacted samples during the 1st dehydrogenation can be due to less effective diffusion of hydrogen through the compacted samples as previous reports of compacted hydrides doped with ENG [4]. However, by doping with MWCNTs-TiO₂ improvement of hydrogen diffusion can be obtained, resulting in higher content of hydrogen desorbed. Moreover, volumetric hydrogen storage capacity (gH₂/L) calculated from full gravimetric capacity (Fig. 5(A)) and physical properties (weight and volume) of compacted sample is reported. The volumetric capacity of 35.6 and 40 gH₂/L are achieved from compacted 2Li-Mg and 2Li-Mg-M-15%, respectively, while those of 2Li-Mg-5%, 2Li-Mg-10%, and 2Li-Mg-15% are 47–68 gH₂/L (Fig. 5(B)). Interestingly, due to kinetic improvement and good compaction (results and discussion in Fig. 6(B)) of compacted 2LiBH₄-MgH₂ doped with MWCNTs-TiO₂, significant enhancement of volumetric hydrogen storage capacity up to 91% is obtained (from 35.6 to 68 gH₂/L after doping with 15 wt. % MWCNTs-TiO₂).

To study the effects of the additives (MWCNTs-TiO₂ and MWCNTs-M-TiO₂) on mechanical stability during cycling and compaction performance, physical appearance and apparent density of as-prepared and the 1st absorbed pellets were studied. From Fig. 6(A), all as-prepared pellets (diameter and thickness of 8 and 1.00-1.22 mm, respectively) are in good shape after compaction. After the 1st absorption, compacted 2Li-Mg and 2Li-Mg-5% cannot maintain their shapes shown as broken and swollen pellets, while compacted 2Li-Mg-10% and 2Li-Mg-15% are still in the disk form as comparable to as-prepared pellets (Fig. 6(A)). In the case of 2Li-Mg-M-15%, its disk shape remains with some cracks on top of the pellet after the 1st absorption. The swelling and crack formation of the pellets can be due to high stress and expansion during cycling under high pressure and temperature condition [7]. It can be seen that by doping with at least 10 wt. % MWCNTs-TiO₂ mechanical stability during cycling of the compacted sample can be obtained. In the case of compaction performance represented by apparent density of the pellets, compacted 2Li-Mg shows 0.89 g/cm³ (Fig. 6(B)). For compacted samples doped with additives, their apparent densities enhance with increased additive contents (up to ~<mark>1</mark>.0 g/cm³ for 2Li-Mg-15%). The latter suggests good compaction performance due to the fact that MWCNTs-TiO₂ an<mark>d M</mark>WCNTs-M-TiO₂ act as lubricant similar to ENG [5]. Due to the deterioration of compacted 2Li-Mg and 2Li-Mg-5% as well as some cracks found in 2Li-Mg-M-15%, their apparent densities after the 1st absorption were neglected. From Fig. 6(B), significant reduction of apparent density as compared with as-prepared samples is detected after the 1st absorption, for example, from 0.99 to 0.65 g/cm³ and from 1.00 to 0.70 g/cm³ for compacted 2Li-Mg-10% and 2Li-Mg-15%, respectively. The latter suggests 34 and 30% enhancement of porosity for compacted 2Li-Mg-10% and 2Li-Mg-15%, respectively. Although enhancement of porosity favors hydrogen diffusion during cycling, thermal conductivity is reduced concurrently. In our work, good thermal conductivity of MWCNTs can probably help to maintain heat transfer during cycling of compacted hydride despite increase of porosity.

Regarding the best performance based on dehydrogenation temperature and kinetics as well as the mechanical stability during cycling of compacted 2Li-Mg-15%, four hydrogen release and uptake cycles were carried out on this sample. Fig. 7 shows comparable hydrogen contents release during the 1st and 2nd cycles of 6.4–6.8 wt. % within 7 h. For the 3rd and 4th cycles, slight decrease to about 5.8 wt. % H₂ is obtained with comparable kinetics. It should be noted that compacted 2Li-Mg-15% liberates considerable amount of hydrogen with fast kinetics in the 1st cycle and maintains its kinetics in the further cycles (the 2nd-4th cycles). This can be due to not only the effective catalytic activity of TiO₂ with high surface area on MWCNTs surface, but also good thermal conductivity of MWCNTs. However, the pellet of compacted 2Li-Mg-15% in this study is quite thin (~1.00 mm) due to small amount of material. Thus, to approach the practical application of hydrogen storage tank, greater content of material is used to prepare the thicker pellets and the investigations based on kinetics, reversibility, and mechanical stability during cycling are in progress.

Fig. 6 – Pictures (A) and apparent densities (B) of compacted samples in the as-prepared and the 1st absorbed states.

To study the reaction mechanisms and explain the deficient hydrogen content released during cycling of compacted 2Li-Mg-15%, rehydrogenated (the 4th cycle) and dehydrogenated (the 5th cycle) samples were characterized by PXD and FTIR techniques. From Fig. 8(A), the 4th absorbed sample reveals diffraction patterns of LiBH₄ and MgH₂, suggesting successful reversibility of 2LiBH₄-MgH₂ composite. For further

Fig. 7 – Dehydrogenation kinetics of compacted 2Li-Mg-15%.

dehydrogenation (the 5th cycle), diffraction peaks of MgB₂ and LiH are observed, hinting at complete dehydrogenation of this hydride composite. The formation of MgO can be due to the oxidation with air and/or the reaction with TiO₂ (from MWCNTs-TiO₂) of Mg-containing phases, which corresponds to the disappearance of TiO₂ diffraction peaks (Fig. 8(A)). For further investigation on boron (B)-containing phases, FTIR technique was used. From Fig. 8(B) (a-b), as-prepared samples of compacted 2Li-Mg and 2Li-Mg-15% show vibrational peaks of B-H stretching and bending of LiBH₄ at 2388-2226 and 1126 cm⁻¹, respectively [40,41], together with that of O–H at 1635 cm⁻¹ due to air and/or moisture contamination [37]. For compacted 2Li-Mg-15% after the 4th absorption, vibrational peaks of B-H and O-H bonds, corresponding to LiBH₄ and air (and/or moisture) contamination, respectively, are found as in cases of as-prepared sample, hinting at successful rehydrogenation (Fig. 8(B) (c)). In addition, the characteristic vibrations of B–H and B–O bonds from $\mathrm{Li}_2B_{12}H_{12}$ and boron oxide, respectively, are detected at 2486 and 1429–1387 cm⁻¹ [42], respectively. The appearance of boron oxide confirms irreversibility of amorphous boron (a-B), which is one of the dehydrogenation products of LiBH₄. The formations of Li₂B₁₂H₁₂ and boron oxide during cycling of compacted 2Li-Mg-15% result in loss of boron for reversibility. Thus, the deficient hydrogen content released from compacted 2Li-Mg-

Fig. 8 – PXD spectra of the 4th absorbed and the 5th desorbed samples of compacted 2Li-Mg-15% (A) and FTIR spectra (B) of compacted 2Li-Mg (a), compacted 2Li-Mg-15% (b), and the 4th absorbed sample of compacted 2Li-Mg-15% (c).

15% is due to not only the slow hydrogen diffusion from compaction, but also the formation of irreversible phases $(Li_2B_{12}H_{12} \text{ and boron oxide})$ during cycling.

Conclusion

Via compaction, volumetric hydrogen storage capacity and thermal conductivity of hydride materials could be improved due to the reduction of void volume. However, the more the compaction pressure, the lower the hydrogen permeability. This led to slow dehydrogenation kinetics. In addition, instability of the compacted hydride upon cycling under high operating pressure and temperature was another concern. Improvement of dehydrogenation kinetics and mechanical stability during cycling of compacted 2LiBH₄-MgH₂ by doping with 5-15 wt. % multiwall carbon nanotubes (MWCNTs) decorated with TiO₂ (MWCNTs-TiO₂) was proposed. According to catalytic effect of TiO₂ on kinetics of hydride materials and good thermal conductivity of MWCNTs, benefiting heat transfer during de/rehydrogenation, kinetic improvement of compacted 2LiBH₄-MgH₂ could be obtained. Onset dehydrogenation temperature of compacted 2LiBH₄-MgH₂ decreased $(\Delta T = 25 \text{ °C})$ after doping with 15 wt. % MWCNTs-TiO₂. For hydrogen content released, 75-77% of theoretical hydrogen capacity were obtained from compacted 2LiBH₄-MgH₂ doped with MWCNTs-TiO₂, while that of undoped hydride was only 68%. Dehydrogenation kinetics, especially of thermodynamically stable LiBH₄ was significantly improved and maintained during cycling by doping with 15 wt. % MWCNTs-TiO₂. Due to kinetic improvement and good compaction, volumetric hydrogen storage of compacted 2LiBH₄-MgH₂ enhanced from 35.6 to 68 gH₂/L (up to 91%) after doping with 15 wt. % MWCNTs-TiO₂. Besides, mechanical stability under high stress and expansion during cycling of compacted 2LiBH₄-MgH₂ was achieved by doping with at least 10 wt. % MWCNTs-TiO2. Although, enhancement of porosity was observed after rehydrogenation of compacted 2LiBH₄-MgH₂ doped with 15 wt. % MWCNTs-TiO₂, leading to reduction of thermal condu<mark>ctiv</mark>ity, dehydrogenation kinetics of this sample was preserved during cycling due to probably good thermal conductivity of MWCNTs.

Acknowledgements

The authors would like to acknowledge The Thailand Research Fund (RSA5880002), The Development and Promotion of Science and Technology Talents Project (DPST) (012/ 2557), National Research Council of Thailand and Suranaree University of Technology (SUT1-102-60-12-08), and Office of the Higher Education Commission under National Research University Project of Thailand for financial support. We also would like to thank Professor Dr. Jatuporn Wittayakun for his comments, suggestions, and discussion on this research work.

REFERENCES

- [1] Jepsen J, Milanese C, Girella A, Lozano GA, Pistidda C, Bellosta von Colbe J, et al. Compaction pressure influence on material properties and sorption behavior of LiBH₄-MgH₂ composite. Int J Hydrogen Energy 2013;38:8357–66.
- [2] Lozano GA, Bellosta von Colbe J, Bormann R, Klassen T, Dornheim M. Enhanced volumetric hydrogen density in sodium alanate by compaction. J Power Sources 2011;196:9254–9.
- [3] Kim KJ, Montoya B, Razani A, Lee KH. Metal hydride compacts of improved thermal conductivity. Int J Hydrogen Energy 2001;26:609–13.
- [4] Chaise A, de Rango P, Ph Marty, Fruchart D, Miraglia S, Olivès R, et al. Enhancement of hydrogen sorption in magnesium hydride using expanded natural graphite. Int J Hydrogen Energy 2009;34:8589–96.

- [5] Pohlmann C, Röntzsch L, Kalinichenka S, Hutsch T, Kieback B. Magnesium alloy-graphite composites with tailored heat conduction properties for hydrogen storage applications. Int J Hydrogen Energy 2010;35:12829–36.
- [6] Yan MY, Sun F, Liu XP, Ye JH. Effects of compaction pressure and graphite content on hydrogen storage properties of Mg(NH₂)₂-2LiH hydride. Int J Hydrogen Energy 2014;39:19656–61.
- [7] Bösenberg U. LiBH₄-MgH₂ composites for hydrogen storage. Hamburg/Germany: Technische Universität Hamburg-Harburg; 2009. Institute of Materials Physics and Technology, vol. PhD.
- [8] Ruffieux P, Gröning O, Bielmann M, Gröning P. Hydrogen chemisorption on sp²-bonded carbon: influence of the local curvature and local electronic effects. Appl Phys A Mater Sci Process 2004;78:975–80.
- [9] Wu C, Cheng HM. Effects of carbon on hydrogen storage performances of hydrides. J Mater Chem 2010;20:5390–400.
- [10] Thiangviriya S, Utke R. Improvement of dehydrogenation kinetics of 2LiBH₄-MgH₂ composite by doping with activated carbon nanofibers. Int J Hydrogen Energy 2016;41:2797–806.
- [11] Lillo-Ródenas MA, Guo ZX, Aguey-Zinsou KF, Cazorla-Amorós D, Linare-Solano A. Effects of different carbon materials on MgH₂ decomposition. Carbon 2008;46:126–37.
- [12] Ranjbar A, Ismail M, Guo ZP, Yu XB, Liu HK. Effects of CNTs on the hydrogen storage properties of MgH₂ and MgH₂-BCC composite. Int J Hydrogen Energy 2010;35:7821–6.
- [13] Rather SU, Taimoor AA, Muhammad A, Alhamed YA, Zaman SF, Ali AM. Kinetics of hydrogen adsorption on MgH₂/ CNT composite. Mater Res Bull 2016;77:23–8.
- [14] Bhatnagar A, Pandey SK, Dixit V, Shukla V, Shahi RR, Shaz MA, et al. Catalytic effect of carbon nanostructure on the hydrogen storage properties of MgH₂-NaAlH₄ composite. Int J Hydrogen Energy 2014;39:14240–6.
- [15] Hsu WC, Yang CH, Tsai WT. Catalytic effect of MWCNT on the dehydrogenation behavior of LiAlH₄. Int J Hydrogen Energy 2014;39:927–33.
- [16] Wu T, Xue X, Zhang T, Hu R, Kou H, Li J. Effects of MWCNT on hydrogen storage properties of a Zr-based Laves phase alloy. Int J Hydrogen Energy 2016;41:4168–76.
- [17] Ismail M, Zhao Y, Yu XB, Nevirkovets IP, Dou SX. Significantly improved dehydrogenation of LiAlH₄ catalysed with TiO₂ nanopowder. Int J Hydrogen Energy 2011;36:8327–34.
- [18] Mao JF, Yu XB, Guo ZP, Liu HK, Wu Z, Ni J. Enhanced hydrogen storage performances of NaBH₄-MgH₂ system. J Alloys Compd 2009;479:619–23.
- [19] Meggouh M, Grant DM, Walker DS. Optimizing the destabilization of LiBH₄ for hydrogen storage and the effect of different Al sources. J Phys Chem C 2011;115:22054–61.
- [20] Choi YJ, Lu J, Sohn HY, Fang ZZ. Reaction mechanisms in the Li₃AlH₆/LiBH₄ and Al/LiBH₄ systems for reversible hydrogen storage. Part 1: H capacity and role of Al. J Phys Chem C 2011;115:6040-7.
- [21] Li Y, Xiao X, Chen L, Han L, Shao J, Fan X, et al. Effects of fluoride additives on the hydrogen storage performance of 2LiBH₄-Li₃AlH₆ destabilized system. J Phys Chem C 2012;116:22226–30.
- [22] Mao JF, Guo ZP, Liu HK, Yu XB. Reversible hydrogen storage in titanium-catalyzed LiAlH₄-LiBH₄ system. J Alloys Compd 2009;487:434–8.
- [23] Blanchard D, Shi Q, Boothroyd CB, Vegge T. Reversibility of Al/Ti modified LiBH₄. J Phys Chem C 2009;113:14059–66.
- [24] Zhang L, Cai J, Zhao L, Gao W, Liu J, Wang Y. Improved hydrogen storage properties of $LiAlH_4$ by mechanical milling with TiF₃. J Alloys Compd 2015;647:756–62.

- [25] Paduani C, Jena P. Role of Ti-based catalysts in the dehydrogenation mechanism of magnesium borohydride: a cluster approach. Int J Hydrogen Energy 2013;38:2357–62.
- Yu XB, Grant DM, Walker GS. Low-temperature dehydrogenation of LiBH₄ through destabilization with TiO₂. J Phys Chem C 2008;112:11059–62.
- [27] Mao J, Guo Z, Yu X, Ismaol M, Liu H. Enhanced hydrogen storage performance of LiAlH₄-MgH₂-TiF₃ composite. Int J Hydrogen Energy 2011;36:5369–74.
- [28] Daryani M, Simchi A, Sadati M, Hosseini HM, Targholizadeh H, Khakbiz M. Effects of Ti-based catalysts on hydrogen desorption kinetics of nanostructured magnesium hydride. Int J Hydrogen Energy 2014;39:21007–14.
- [29] Thaweelap N, Utke R. Dehydrogenation kinetics and reversibility of LiAlH₄-LiBH₄ doped with Ti-based additives and MWCNT. J Phys Chem Solids 2016;98:149–55.
- [30] Tan CY, Tsai WT. Effects of TiCl₃-decorated MWCNTs addition on the dehydrogenation behavior and stability of LiAlH₄. Int J Hydrogen Energy 2014;39:20038–44.
- [31] Yuan J, Zhu Y, Li Y, Zhang L, Li L. Effect of multi-wall carbon nanotubes supported palladium addition on hydrogen storage properties of magnesium hydride. Int J Hydrogen Energy 2014;39:10184–94.
- [33] Rather SU, Hwang SW. Comparative hydrogen uptake study on titanium-MWCNTs composite prepared by two different methods. Int J Hydrogen Energy 2016;41:18114–20.
- [34] Muduli S, Lee W, Dhas V, Mujawar S, Dubey M, Vijayamohanan K, et al. Enhanced conversion efficiency in dye-sensitized solar cells based on hydrothermally synthesized TiO₂-MWCNT nanocomposites. ACS Appl Mater Interfaces 2009;1:2030–5.
- [35] Singjai P, Changsarn S, Thongtem S. Electrical resistivity of bulk multi-walled carbon nanotubes synthesized by an infusion chemical vapor deposition method. Mater Sci Eng A 2007;443:42–6.
- [36] Plerdsranoy P, Wiset N, Milanese C, Laipple D, Marini A, Klassen T, et al. Improvement of thermal stability and reduction of LiBH₄/polymer host interaction of nanoconfined LiBH₄ for reversible hydrogen storage. Int J Hydrogen Energy 2014;40:392–402.
- [37] Gosalawit-Utke R, Meethom S, Pistidda C, Milanese C, Laipple D, Saisopa T, et al. Destabilization of LiBH₄ by nanoconfinement in PMMA-co-BM polymer matrix for reversible hydrogen storage. Int J Hydrogen Energy 2014;39:5019–29.
- [38] Liu J, Luo J, Yang W, Wang Y, Zhu L, Xu Y, et al. Synthesis of single-crystalline anatase TiO₂ nanorods with highperformance dye-sensitized solar cell. J Mater Sci Technol 2015;31:106–9.
- [39] Nielsen TK, Bösenberg U, Gosalawit R, Dornheim M, Cerenius Y, Basenbacher F, et al. A reversible nanoconfined chemical reaction. ACS Nano 2010;4:3903–8.
- [40] Thiangviriya S, Utke R. LiBH₄ nanoconfined in activated carbon nanofiber for reversible hydrogen storage. Int J Hydrogen Energy 2015;40:4167–74.
- [41] Plerdsranoy P. Utke R.Confined LiBH₄-LiAlH₄ in nanopores of activated carbon nanofibers. Int J Hydrogen Energy 2015;40:7083–92.
- [42] Mohlala PJ, Strydom CA. FTIR and XPS study of the adsorption of probe molecule used to model alkyd resin adhesion to low carbon aluminium killed steel. Int J Adhes Adhes 2009;29:240–7.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ (ภาษาไทย) ระพี อูทเคอ

(ภาษาอังกฤษ) Rapee Utke

ตำแหน่งปัจจุบัน รองศาสตราจารย์ ดร.

หน่วยงานที่อยู่ที่ติดต่อได้พร้อมโทรศัพท์โทรส<mark>ารแ</mark>ละ E-mail

้สาขาวิชาเคมี สานักวิทยาศ<mark>าสต</mark>ร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

111 ถ. มหาวิทยาลัย ต.สุรนารี อ. เมือง จ. นครราชสีมา 30000

โทรศัพท์ 044-224-6<mark>54โ</mark>ทรสาร <mark>0</mark>44-224-185

Email: rapee.g@s<mark>ut.a</mark>c.th

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2545 ว.ท.บ. (เคมี) เกียรตินิยมอันดับ 1 (3.91) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พ.ศ. 2550 Ph.D. (Polymer Science) วิทยาลัยปิโตรเลียมและปิโตรเคมี จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาการที่มีความชานาญ<mark>พิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา)</mark> ระบุสาขาวิชาการ

Proton exchange membranes, fuel cells, solid-state metal hydrides, hydrogen storage systems

ผลงานวิจัย

 P. Plerdsranoy, N. Thaweelap, Y. Poo-arporn, P. Khajondetchairit, S. Suthirakun, I. Fongkaew, N. Chanlek, O. Utke, A. Pangon, R. Utke*, Hydrogen adsorption of O/Nrich hierarchical carbon scaffold decorated with Ni nanoparticles: Experimental and computational studies, *International Journal of Hydrogen Energy*, 2020, in press.

- N. Thaweelap, P. Plerdsranoy, Y. Poo-arporn, P. Khajondetchairit, S. Suthirakun, I. Fongkaew, P. Hirunsit, N. Chanlek, O. Utke, A. Pangon, R. Utke*, Ni-doped activated carbon nanofibers for storing hydrogen at ambient temperature: Experiments and computations, *FUEL*, 2020, 119608, in press.
- P. Dansirima, L. Ngamwongwan, S. Suthirakun, O. Utke, R. Utke*, Mg-Ni-La based small hydrogen storage tank: kinetics, reversibility and reaction mechanisms, RSC Advances, 2020, 10, 33171.
- 4. C. Sitthiwet, P. Plerdsranoy, P. Dansirima, P. Eiamlamai, O. Utke, **R. Utke***, Improved hydrogen sorption kinetics of compacted LiNH₂-LiH based small hydrogen storage tank by doping with TiF4 and MWCNTs, *Journal of Alloys and Compounds*, 2020, 832, 155026.
- 5. S. Meethom, D. Kaewsuwan, N. CHanlek, O. Utke, **R. Utke***, Enhanced hydrogen sorption of LiBH₄-LiAlH₄ by quenching dehydrogenation, ball milling, and doping with MWCNTs, *Journal of Physics and Chemistry of Solids*, 2020, 136, 109202.
- S. Thiangviriya, P. Plerdsranoy, C. Sitthiwet, P. Dansirima, P. Thongtan, P. Eiamlamai, O. Utke, R. Utke*, MgH₂-TiF₄-MWCNTs based hydrogen storage tank with central heat exchanger, *International Journal of Hydrogen Energy*, 2019, 44, 20173.
- S. Thiangviriya, C. Sitthiwet, P. Plerdsranoy, G. Capurso, C. Pistidda, O. Utke, M. Dornheim, T. Klassen, R. Utke*, Hydrogen sorption kinetics, hydrogen permeability, and thermal properties of compacted 2LiBH₄-MgH₂ doped with activated carbon nanofibers. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2019, 44, 15218.
- P. Dansirima, S. Thiangviriya, P. Plerdsranoy, O. Utke, R. Utke*, Small hydrogen storage tank filled with 2LiBH₄-MgH₂ nanoconfined in activated carbon: Reaction mechanisms and performances. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2019, 44, 10752.
- P. Plerdsranoy, S. Thiangviriya, P. Dansirima, P. Thongtan, D. Kaewsuwan, N. Chanlek, R. Utke*, Synergistic effects of transition metal halides and activated carbon nanofibers on kinetics and reversibility of MgH₂. *Journal of Physics and Chemistry of Solids*, 2019, 124, 81.

- P. Thongtan, P. Dansirima, S. Thiangviriya, N. Thaweelap, A. Suthummapiwat, P. Plersranoy, R. Utke*, Reversible hydrogen sorption and kinetics of hydrogen storage tank based on MgH₂ modified by TiF₄ and activated carbon. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2018, 43, 12260.
- N. Thaweelap, P. Thongtan, C. Sitthiwet, S. Thiangviriya, P. Eiamlamai, R. Utke*, Hydrogen sorption, kinetics, reversibility, and reaction mechanisms of MgH₂xLiBH₄ doped with activated carbon nanofibers for reversible hydrogen storage based laboratory powder and tank scales. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2017, 42, 24915.
- C. Sitthiwet, S. Thiangviriya, N. Thaweelap, S. Meethom, D. Kaewsuwan, N. Chanlek, R. Utke*, Hydrogen sorption and permeability of compacted LiBH₄ nanoconfined into activated carbon nanofibers impregnated with TiO₂. *Journal of Physics and Chemistry of Solids*, 2017, 110, 344.
- P. Plerdsranoy, K. Dechmongkhon, N. Chanlek, R. Utke*, Effects of specific surface area and pore volume of activated carbon nanofibers on nanoconfinement and dehydrogenation of LiBH₄. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2017, 42, 6189.
- P. Plerdsranoy, S. Chanthee, R. Utke*, Compaction of LiBH₄-MgH₂ doped with MWCNTs-TiO₂ for reversible hydrogen storage. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2017, 42, 978.
- P. Plerdsranoy, P. Javadian, N. D. Jensen, U. G. Nielsen, T. R. Jensen, R. Utke*, Compaction of LiBH₄-LiAlH₄ nanoconfined in activated carbon nanofibers: Dehydrogenation kinetics, reversibility, and mechanical stability during cycling. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2017, 42, 1036.
- N. Thaweelap, R. Utke*, Dehydrogenation kinetics and reversibility of LiAlH₄-LiBH₄ doped with Ti-based additives and MWCNT. *Journal of Physics and Chemistry of Solids*, 2016, 98, 149.
- S. Thiangviriya, R. Utke*, Improvement of dehydrogenation kinetics of 2LiBH₄-MgH₂ by doping with activated carbon nanofibers, *International Journal of Hydrogen Energy*, 2016, 41, 2797.

- R. Utke*, S. Thiangviriya, P. Javadian, T.R. Jensen, C. Milanese, T. Klassen, M. Dornheim, 2LiBH₄-MgH₂ nanoconfined into carbon aerogel scaffold impregnated with ZrCl₄ for reversible hydrogen storage, *Materials Chemistry and Physics*, 2016, 169, 136.
- P. Plerdsranoy, R. Utke*, Ternary LiBH₄-MgH₂-NaAlH₄ hydride confined into nanoporous carbon hot for reversible hydrogen storage, *Journal of Physics and Chemistry of Solids*, 2016, 90, 80.
- 20. F. Karimi*, P. K. Pranzas, C. Pistidda, J. A. Puszkiel, C. Milanese, U. Vainio, M. Paskevicius, T. Emmler, A. Santoru, **R. Utke**, M. Tolkiehn, C. B. Minella, A.L. Chaudhary, S. Boerries, C. E. Buckley, S. Enzo, A. Schreyer, T. Klassen, M. Dornheim, Structural and kinetic investigation of the hydride composite Ca(BH₄)₂+MgH₂ system doped with NbF5 for solid-state hydrogen storage. *Physical Chemistry Chemical Physics*, 2015, 17, 27328.
- P. Plerdsranoy, S. Meethom, R. Utke*, Dehydrogenation kinetics, reversibility, and reaction mechanisms of reversible hydrogen storage material based on nanoconfined MgH₂-NaAlH₄, *Journal of Physics and Chemistry of Solids*, 2015, 87, 16.
- 22. P. Plerdsranoy, **R. Utke***, Confined LiBH₄-LiAlH₄ in nanopores of activated carbon nanofibers. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2015, 40, 7083.
- S. Thiangviriya, R. Utke*, LiBH₄ nanoconfined in activated carbon nanofiber for reversible hydrogen storage. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2015, 40, 4167.
- S. Thiangviriya, P. Plerdsranoy, N. Wiset, P. Javadian, T. R. Jensen, R. Utke*, Hydrogen sorption and reaction mechanisms of nanoconfined 2LiBH₄-NaAlH₄. *Journal of Alloys and Compounds*, 2015, 633, 484.
- 25. P. Plerdsranoy, N. Wiset, C. Milanese, D. Laipple, A. Marini, T. Klassen, M. Dornheim, R. Gosalawit-Utke*, Improvement of thermal stability and reduction of LiBH₄/polymer host interaction of nanoconfined LiBH₄ for reversible hydrogen storage. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2015, 40, 392.
- 26. **R. Gosalawit-Utke***, S. Thiangviriya, P. Javadian, D. Laipple, C. Pistidda, N. Bergemann, C. Horstmann, T. R. Jensen, T. Klassen, M. Dornheim, Effective

nanoconfinement of 2LiBH_4 -MgH₂ via simply MgH₂ premilling for reversible hydrogen storage. *International Journal of Hydrogen Energy* 2014, 39, 15614.

- J. Puszkiel*, F. C. Gennari, P. A. Larochette, H. E. Troiani, F. Karimi, C. Pistidda, R. Gosalawit-Utke, J. Jepsen, T. R. Jensen, C. Gundlach, M. Tolkiehn, J. Bellosta von Colbe, T. Klassen, M. Dornheim, Hydrogen storage in Mg-LiBH₄ composites catalyzed by FeF₃. *Journal of Power Sources* 2014, 267, 799.
- R. Gosalawit-Utke*, C. Milanese, P. Javadian, A. Girella, D. laipple, J. Puszkiel, A. S. Cattaneo, C. Ferrara, J. Wittayakhun, J. Skibsted, T. R. Jensen, A. Marini, T. Klassen, M. Dornheim, 2LiBH₄-MgH₂-0.13TiCl₄ confined in nanoporous structure of carbon aerogel scaffold for reversible hydrogen storage. *Journal of Alloys and Compounds* 2014, 599, 78.
- R. Gosalawit-Utke*, S. Meethom, C. Pistidda, C. Milanese, D. Laipple, T. Saisophs, A. Marini, T. Klassen, M. Dornheim. Destabilization of LiBH₄ by nanoconfinement in PMMA-co-BM polymer matrix for reversible hydrogen storage. *International Journal of Hydrogen Energy* 2014, 39, 5019.
- J. Puszkiel*, F. Gennari, P. A. Larochette, F. Karimi, C. Pistidda, R. Gosalawit-Utke, J. Jepsen, T. R. Jensen, C. Gundlach, J. Bellosta von Clobe, T. Klassen, M. Dornheim. Sorption behavior of the MgH₂-Mg₂FeH₆ hydride storage system synthesized by mechanical milling followed by sintering. *International Journal of Hydrogen Energy* 2013, 38, 14618.
- I. Saldan*, M. Schulze, C. Pistidda, R. Gosalawit-Utke, O. Zavarotynska, L. H. Rude, J. Skibsted, D. Hasse, Y. Cerenius, T.R. Jensen, G. Spoto, M. Baricco, K. Taube, M. Dornheim. Hydrogen Sorption in the LiH-LiF-MgB₂ System. *Journal of Physical Chemistry C* 2013, 117, 17360.
- 32. R. Gosalawit-Utke*, C. Milanese, P. Javadian, J. Jepsen, D. Laipple, F. Karimi, J. Puszkeil, T. R. Jensen, A. Marini, T. Klassen, M. Dornheim. Nanoconfined 2LiBH₄-MgH₂-TiCl₃ in carbon aerogel scaffold for reversible hydrogen storage. *International Journal of Hydrogen Energy* 2013, 38, 3275.
- R. Gosalawit-Utke*, C. Milanese, T. K. Nielsen, F. Karimi, I. Saldan, K. Pranzas, T.
 R. Jensen, A. Marini, T. Klassen, M. Dornheim. Nanoconfined 2LiBH₄-MgH₂ for

reversible hydrogen storage: Reaction mechanisms, kinetics and thermodynamics. *International Journal of Hydrogen Energy* 2013, 38, 1932.

- I. Saldan*, R. Gosalawit-Utke, C. Pistidda, U. Bosenberg, M. Schulze, T. R. Jensen,
 K. Taube, M. Dornheim, T. Klasen. Influence of Stoichiometry on Hydrogen
 Sorption Behavior in the LiF-MgB₂ System. *The Journal of Physical Chemistry C* 2012, 116, 7010.
- R. Gosalawit-Utke*, T. K. Nielsen, K. Pranzas, I. Saldan, C. Pistidda, F. Karimi, D. Laipple, J. Skibsted, T. R. Jensen, T. Klassen, M. Dornheim. 2LiBH₄-MgH₂ in a Resorcinol-Furfural Carbon Aerogel Scaffold for Reversible Hydrogen Storage. *The Journal of Physical Chemistry C* 2012, 116, 1526.
- 36. R. Gosalawit-Utke*, J. Bellosta von Colbe, M. Dornheim, T. R. Jensen, Y. Cerenius, U. Bösenburg, K. Suarez, R. Bormann. Ca(BH₄)₂-MgF₂ Reversible Hydrogen Storage System: Reaction Mechanism and Kinetic properties. *The Journal of Physical Chemistry C* 2011, 115, 3762.
- R. Gosalawit-Utke*, T. K. Nielsen, I. Saldan, D. Laipple, Y. Cerenius, T. R. Jensen,
 M. Dornheim, T. Klassen. Nanoconfined 2LiBH4-MgH2 Prepared by Direct Melt
 Infiltration into Nanoporous Materials. *The Journal of Physical Chemistry C* 2011, 115, 10903.
- C. Bonatto Minella*, G. Barkhordarian, S. Garroni, C. Pistidda, R. Gosalawit-Utke,
 C. Rongeat, O. Gutfleisch, T. R. Jensen, Y. Cerenius, M. D. Baro, R. Bormann, T.
 Klassen, M. Dornheim. Effect of Transition Metal Fluorides on Reversible
 Formation of Ca(BH₄)₂. The Journal of Physical Chemistry C 2011, 115, 2497.
- J. Yana, P. Nimmanpipug*, S. Chirachanchai, R. Gosalawit, S. Dokmaisrijan, S. Vannarat, T. Vilaithong, V. S. Lee. Molecular dynamics simulations of Krytox-Silica–Nafion composite for high temperature fuel cell electrolyte membranes. *Polymer* 2010, 51, 4631.
- 40. C. Pistidda*, S. Garroni, F. Dolci, E. Gil Bardají, A. Khandelwal, P. Nolis, M. Dornheim, **R. Gosalawit**, T. R. Jensen, Y. Cerenius, S. Suriñach, M. Dolors Baró, W. Lohstroh,
 M. Fichtner. Synthesis of amorphous Mg(BH₄)₂ from MgB₂ and H₂ at room temperature. *Journal of Alloys and Compounds* 2010, 508, 212.

- R. Gosalawit*, J. Bellosta von Colbe, M. Dornheim, T. R. Jensen, Y. Cerenius, C. M. Bonatto, M. Peschke, R. Bormann. LiF-MgB2 System for Reversible Hydrogen Storage. *The Journal of Physical Chemistry C* 2010, 114, 10291.
- T. K. Nielsen*, U. Bösenburg, R. Gosalawit, M. Dornheim, Y. Cerenius, F. Besenbacher, T. R. Jensen. A Reversible Nanoconfined Chemical Reaction. ACS Nano 2010, 4, 2903.
- 43. **R. Gosalawit**, S. Chirachanchai^{*}, A. Figoli. Physicochemical and Electrochemical Characterizations of Organically Montmorillonite (OMMT)/Sulfonated Poly (ether ether ketone) (SPEEK) Composite Membranes. *Asia-Pacific Journal of Chemical Engineering on Membrane Reactors* **2**010, 5, 60.
- 44. **R. Gosalawit**, S. Chirachanchai^{*}, A. Basile, A. Iulianelli. Thermo and electrochemical characterization of sulfonated PEEK-WC membranes and Krytox-Si-Nafion composite membrane. *Desalination* 2009, 235, 293.
- 45. **R. Gosalawit**, S. Chirachanchai^{*}, S. Shishatskiy, S. P. Nunes. Sulfonated montmorillonite (SMMT)/sulfonated poly(ether ether ketone) (SPEEK) nanocomposite membrane for direct methanol fuel cells (DMFCs). *Journal of Membrane Science* 2008, 323, 337.
- R. Gosalawit, S. Chirachanchai*, S. Shishatskiy, S. P. Nunes. Krytox-Montmorillonite-Nafion nanocomposite membrane for effective methanol crossover reduction in DMFCs. *Solid State Ionics* 2007, 178, 1627.
- 47. **R. Gosalawit,** S. Chirachanchai^{*}, H. Manuspiya, E. Traversa. Krytox-Silica-Nafion® composite membrane: A hybrid system for maintaining proton conductivity in a wide range of operating temperatures. *Catalysis Today* 2006, 118, 259.
- * Corresponding author

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

ชื่อ (ภาษาไทย) ประภัสสร เพลิดสระน้อย

(ภาษาอังกฤษ) Praphatsorn Plerdsranoy

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิจัยโครงการ

หน่วยงานที่อยู่ที่ติดต่อได้พร้อมโทรศัพท์โทรส<mark>ารแ</mark>ละ E-mail

สาขาวิชาเคมี สานักวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 111 ถ. มหาวิทยาลัย ต.สุรนารี อ. เมือง จ. นครราชสีมา 30000 โทรศัพท์ 044-223-335 โทรสาร 044-224-185 Email: praphatsorn@sut.ac.th

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2554 ว.ท.บ. (เคมี) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

พ.ศ. 25<mark>57</mark> ว.<mark>ท</mark>.ม. (เคมี) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สาขาวิชาการที่มีความชานาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ Solid state hydrogen storage materials and systems (synthesis and characterizations), Design and building test stations for kinetics and thermodynamics of hydrides.

ผลงานวิจัย

- P. Plerdsranoy, N. Thaweelap, Y. Poo-arporn, P. Khajondetchairit, S. Suthirakun,
 I. Fongkaew, N. Chanlek, O. Utke, A. Pangon, R. Utke, Hydrogen adsorption of
 O/N-rich hierarchical carbon scaffold decorated with Ni nanoparticles:
 Experimental and computational studies, *International Journal of Hydrogen Energy*, 2020, in press.
- N. Thaweelap, P. Plerdsranoy, Y. Poo-arporn, P. Khajondetchairit, S. Suthirakun,
 I. Fongkaew, P. Hirunsit, N. Chanlek, O. Utke, A. Pangon, R. Utke, Ni-doped

activated carbon nanofibers for storing hydrogen at ambient temperature: Experiments and computations, *FUEL*, 2020, 119608, in press.

- 3. C. Sitthiwet, **P. Plerdsranoy**, P. Dansirima, P. Eiamlamai, O. Utke, R. Utke, Improved hydrogen sorption kinetics of compacted LiNH₂-LiH based small hydrogen storage tank by doping with TiF4 and MWCNTs, *Journal of Alloys and Compounds*, 2020, 832, 155026.
- S. Thiangviriya, P. Plerdsranoy, C. Sitthiwet, P. Dansirima, P. Thongtan, P. Eiamlamai, O. Utke, R. Utke, MgH₂-TiF₄-MWCNTs based hydrogen storage tank with central heat exchanger, *International Journal of Hydrogen Energy*, 2019, 44, 20173.
- S. Thiangviriya, C. Sitthiwet, P. Plerdsranoy, G. Capurso, C. Pistidda, O. Utke, M. Dornheim, T. Klassen, R. Utke, Hydrogen sorption kinetics, hydrogen permeability, and thermal properties of compacted 2LiBH₄-MgH₂ doped with activated carbon nanofibers. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2019, 44, 15218.
- P. Dansirima, S. Thiangviriya, P. Plerdsranoy, O. Utke, R. Utke, Small hydrogen storage tank filled with 2LiBH₄-MgH₂ nanoconfined in activated carbon: Reaction mechanisms and performances. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2019, 44, 10752.
- 7. P. Plerdsranoy, S. Thiangviriya, P. Dansirima, P. Thongtan, D. Kaewsuwan, N. Chanlek, R. Utke, Synergistic effects of transition metal halides and activated carbon nanofibers on kinetics and reversibility of MgH₂. *Journal of Physics and Chemistry of Solids*, 2019, 124, 81.
- P. Thongtan, P. Dansirima, S. Thiangviriya, N. Thaweelap, A. Suthummapiwat, P. Plersranoy, R. Utke, Reversible hydrogen sorption and kinetics of hydrogen storage tank based on MgH₂ modified by TiF₄ and activated carbon. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2018, 43, 12260.
- P. Plerdsranoy, K. Dechmongkhon, N. Chanlek, R. Utke, Effects of specific surface area and pore volume of activated carbon nanofibers on nanoconfinement and dehydrogenation of LiBH₄. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2017, 42, 6189.

- P. Plerdsranoy, S. Chanthee, R. Utke, Compaction of LiBH₄-MgH₂ doped with MWCNTs-TiO₂ for reversible hydrogen storage. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2017, 42, 978.
- P. Plerdsranoy, P. Javadian, N. D. Jensen, U. G. Nielsen, T. R. Jensen, R. Utke, Compaction of LiBH₄-LiAlH₄ nanoconfined in activated carbon nanofibers: Dehydrogenation kinetics, reversibility, and mechanical stability during cycling. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2017, 42, 1036.
- 12. P. Plerdsranoy, R. Utke, Ternary LiBH₄-MgH₂-NaAlH₄ hydride confined into nanoporous carbon hot for reversible hydrogen storage, *Journal of Physics and Chemistry of Solids*, 2016, 90, 80.
- P. Plerdsranoy, S. Meethom, R. Utke, Dehydrogenation kinetics, reversibility, and reaction mechanisms of reversible hydrogen storage material based on nanoconfined MgH₂-NaAlH₄, *Journal of Physics and Chemistry of Solids*, 2015, 87, 16.
- 14. **P. Plerdsranoy**, R. Utke, Confined LiBH₄-LiAlH₄ in nanopores of activated carbon nanofibers. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2015, 40, 7083.
- 15. S. Thiangviriya, P. Plerdsranoy, N. Wiset, P. Javadian, T. R. Jensen, R. Utke, Hydrogen sorption and reaction mechanisms of nanoconfined 2LiBH₄-NaAlH₄. *Journal of Alloys and Compounds*, 2015, 633, 484.
- P. Plerdsranoy, N. Wiset, C. Milanese, D. Laipple, A. Marini, T. Klassen, M. Dornheim, R. Gosalawit-Utke, Improvement of thermal stability and reduction of LiBH₄/polymer host interaction of nanoconfined LiBH₄ for reversible hydrogen storage. *International Journal of Hydrogen Energy*, 2015, 40, 392.